HE 33/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle Luonnonvarakeskusta koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Luonnonvarakeskuksesta ja laki ruoka- ja luonnonvaratilastoista. Voimassa olevat, maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksesta, metsäntutkimuslaitoksesta sekä riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta annetut lait kumottaisiin. Edellä mainittujen tutkimuslaitosten tehtävät siirrettäisiin Luonnonvarakeskukselle.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan tehtäväksi Luonnonvarakeskuksen perustamisesta aiheutuvat muutokset lakeihin, joissa on säädetty tehtäviä yhdistyville tutkimuslaitoksille. Samassa yhteydessä maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen tilastotuotantoon ja maataloustuotteiden hintaseurantaan liittyvät tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi Luonnonvarakeskukseen.

Esityksen tavoitteena on edistää maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan sektoritutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä tehtävien hoidon toiminnallista tehokkuutta. Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ 1
SISÄLLYS 2
YLEISPERUSTELUT 5
1 JOHDANTO 5
2 NYKYTILA 6
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö 6
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus 6
Metsäntutkimuslaitos 7
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 8
Tilastoviranomaistehtävät maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksessa 9
Toiminta Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän puitteissa 10
2.2 Nykytilan arviointi 11
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET 13
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET 14
4.1 Vaikutukset valtion talouteen 14
4.2 Vaikutukset henkilöstön asemaan 15
4.3 Yritysvaikutukset 17
4.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan 17
4.5 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset 19
5 ASIAN VALMISTELU 19
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ 20
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT 21
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT 21
1.1 Laki Luonnonvarakeskuksesta 21
1.2 Laki ruoka- ja luonnonvaratilastoista 24
1.3 Tilastolaki 26
1.4 Laki kasvinsuojeluaineista 26
1.5 Rehulaki 26
1.6 Laki puutavaran mittauksesta 26
1.7 Metsälaki 27
1.8 Kolttalaki 27
1.9 Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä 27
1.10 Ympäristösuojelulaki 27
1.11 Geenitekniikkalaki 27
1.12 Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 27
1.13 Maastoliikennelaki 28
1.14 Riistahallintolaki 28
1.15 Laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmistä 28
1.16 Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta 28
1.17 Laki metsätuhojen torjunnasta 28
1.18 Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä 29
1.19 Laki porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta 29
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET 29
3 VOIMAANTULO 29
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS 29
LAKIEHDOTUKSET 31
1. Laki Luonnonvarakeskuksesta 31
2. Laki ruoka- ja luonnonvaratilastoista 34
3. Laki tilastolain 2 §:n muuttamisesta 36

4. Laki kasvinsuojeluaineista annetun lain muuttamisesta 37
5. Laki rehulain 15 §:n muuttamisesta 38
6. Laki puutavaran mittauksesta annetun lain muuttamisesta 39
7. Laki metsälain 12 §:n muuttamisesta 41
8. Laki kolttalain 11 §:n muuttamisesta 42
9. Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta 43
10. Laki ympäristönsuojelulain 24 §:n muuttamisesta 44
11. Laki geenitekniikkalain 6 §:n muuttamisesta 45
12. Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta 46
13. Laki maastoliikennelain muuttamisesta 47
14. Laki riistahallintolain 3 ja 4 §:n muuttamisesta 48
15. Laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmistä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta 49
16. Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 c §:n muuttamisesta 50
17. Laki metsätuhojen torjunnasta annetun lain 12 §:n muuttamisesta 51
18. Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta 52
19. Laki porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain 17 §:n muuttamisesta 53
LIITTEET 54
ASETUSLUONNOS 54
Valtioneuvoston asetus Luonnonvarakeskuksesta 54
RINNAKKAISTEKSTIT 56
3. Laki tilastolain 2 §:n muuttamisesta 56
4. Laki kasvinsuojeluaineista annetun lain muuttamisesta 57
5. Laki rehulain 15 §:n muuttamisesta 59
6. Laki puutavaran mittauksesta annetun lain muuttamisesta 60
7. Laki metsälain 12 §:n muuttamisesta 64
8. Laki kolttalain 11 §:n muuttamisesta 64
9. Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta 65
10. Laki ympäristönsuojelulain 24 §:n muuttamisesta 67
11. Laki geenitekniikkalain 6 §:n muuttamisesta 68
12. Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta 69
13. Laki maastoliikennelain muuttamisesta 70
14. Laki riistahallintolain 3 ja 4 §:n muuttamisesta 71
15. Laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmistä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta 73
16. Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 c §:n muuttamisesta 74
17. Laki metsätuhojen torjunnasta annetun lain 12 §:n muuttamisesta 75
18. Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta 76

19. Lakiporotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain 17 §:n muuttamisesta.....77

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelman mukaan valtion sektoritutkimuslaitokset kootaan suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Suomessa on 18 valtion tutkimuslaitosta, joita ohjaa yhteensä kahdeksan ministeriötä. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla näistä laitoksista on viisi; Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT), Metsäntutkimuslaitos (Metla), Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (RKTL), Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira) sekä Geodeettinen laitos (GL).

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla käynnistettiin maaliskuussa 2012 hallitusohjelmassa asetetun tavoitteen toteuttamiseksi hanke, jonka tehtävänä oli laatia suunnitelma MTT:n, Metlan ja RKTL:n toimintojen kokoamisesta yhteen tutkimuskeskukseen. Hankkeeseen liittyvä selvitystyö sekä suunnitelman valmistelu ja toteutus kytkettiin osaksi valtion sektoritutkimuskentän kokonaisuudistusta koskevaa selvitystä. Tutkimus- ja innovaationeuvoston kokonaisuudistusta varten asettama asiantuntijaryhmä päätyi syyskuussa 2012 esittämään MTT:n, Metlan ja RKTL:n yhdistämistä osana tutkimuslaitosten rakenteita koskevaa ehdotustaan (Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 3/2012). Mainittujen suunnitelmien ja selvitysten pohjalta maa- ja metsätalousministeriössä käynnistettiin vuoden 2013 alussa Luonnonvarakeskuksen perustamishanke. Päätös Luonnonvarakeskuksen perustamisesta sisältyi 5 päivänä syyskuuta 2013 annettuun valtion tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistusta koskevaan valtioneuvoston periaatepäätökseen. Luonnonvarakeskuksen perustamista koskeva tavoite sisältyy myös valtion talousarvioesitykseen vuodelle 2014.

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus (Tike) toimii tilastolaissa tarkoitettuna tilastoviranomaisena. Nykyisin rooli rajautuu lähinnä eräiden maa- ja puutarhatalouden virallisten tilastojen tuottamiseen ja tilastoalueen tilastollisten rekisterien ylläpitoon. Tike tuottaa myös muita toimialaansa liittyviä tilastoja. Metlassa ja RKTL:ssa sekä vähäisemmässä määrin MTT:ssä laaditaan niiden toimialaan liittyviä tilastoja. Mainituilla tahoilla ei kuitenkaan ole niin sanottua tilastoviranomaisasemaa, vaan ne toimivat tilastolaissa tarkoitettuina muina tilastoja tuottavina viranomaisina. Vaikuttavuus- ja tuottavuusohjelman puitteissa maa- ja metsätalousministeriö asetti vuoden 2013 alussa hankkeen, jonka tehtävänä oli selvittää ruoka- ja luonnonvaratilastoinnin organisointia ministeriön hallinnonalalla. Hankkeen tavoitteena on koota mainittuihin tilastoihin liittyvät tehtävät yhdeksi kokonaisuudeksi, joka vastaa tilastotehtävien organisointia ja tilastojen laatuvaatimuksia koskevia kansainvälisiä käytäntöjä ja standardeja. Sen taustalla ovat myös valtion tietohallinnon ja tietotekniikkapalveluiden uudistamishankkeet sekä tilastotoimea koskevat selvitykset. Valmistelussa arvioitiin mainittujen tilastoalueiden tilastotuotannon kehittymistä ja vaikuttavuutta edistettävän parhaiten Luonnonvarakeskuksen yhteydessä. Suunnitteluvaiheen jälkeen päädyttiin esittämään tehtävien keskittämistä Luonnonvarakeskukseen. Ratkaisulla voidaan turvata sekä tutkimus- että tilastotoimintaa hyödyntävä monipuolinen osaaminen, tietovarantojen ja tiedontuotannon koordinaatio sekä keskitetyt ja koordinoidut palvelut asiakkaille.

Perustettavasta Luonnonvarakeskuksesta tulisi Suomen toiseksi suurin tutkimuslaitos. Vuonna 2012 MTT:ssa, Metlassa ja RKTL:ssa tehtiin yli 1700 henkilötyövuotta. Niiden yhteenlasketut tuotot olivat noin 44 miljoonaa euroa. Toimipaikkoja yhdistyvillä laitoksilla on yhteensä 38. Tikessä tilastotuotantoon sekä maataloustuotteiden hintaseurantaan käytettiin vuonna 2012 noin 28 henkilötyövuotta. Luonnonvarakeskuksen perustamisella vahvistetaan kolmen nykyisen tutkimuslaitoksen toimialaan kuuluvan tutki-

mus- ja kehittämistoiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Voimavarojen ja osaamisen yhdistämisellä saavutetaan kokonaisvaltainen tutkimusote uusiutuvien luonnonvarojen kestävään käyttöön ja siihen perustuvaan elinkeinojen kilpailukykyyn sekä ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin. Kokonaisuus muodostuu kilpailukykyiseksi asiantuntijaorganisaatioksi, joka kykenee kilpailemaan myös budjettirahoituksen ulkopuolisesta tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta. Samalla turvataan tieteellisen tutkimuksen ja asiantuntijatoiminnan tarjoama tuki yhteiskunnalliselle päätöksenteolle sekä lakisääteisten tehtävien hoitaminen. Laitosten yhdistämisellä ja toimipaikkaverkoston rakenteen kehittämisellä tavoitellaan myös pitkällä aikavälillä toimintojen tehostumista.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus

MTT perustettiin nykymuodossaan vuonna 2001, kun Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos ja Maatalouden tutkimuskeskus yhdistettiin tutkimuskeskukseksi. Sen hallinnollisesta asemasta, toimialasta, tehtävistä ja johtokunnasta säädetään maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksesta annetussa laissa (1395/1997), jäljempänä *MTT-laki*. Tarkemmat säännökset tutkimuskeskuksen organisaatiosta, ylimmän johdon tehtävistä ja johtokunnasta sisältyvät maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksesta annettuun valtioneuvoston asetukseen (156/2001).

Tutkimuslaitoksen toimialaan kuuluu biologinen, teknologinen ja taloudellinen tutkimus. MTT-lain 2 §:n mukaan tarkoituksena on edistää maa- ja elintarviketalouden kilpailukykyä, tuotanto- ja elinympäristön laatua, maaseudun elinvoimaisuutta, maatalousyrittäjien monitoimisuutta, kaupungin ja maaseudun vuorovaikutusta sekä kuluttajien hyvinvointia.

MTT:n tehtävänä on tuottaa tutkimukseen perustuvaa tietoa maa- ja elintarviketalouden sekä siihen liittyvän maaseudun yritystoiminnan kehittämiseksi. Tutkimuskeskus osallistuu teknologian kehittämiseen ja siirtoon alan yrityksille. Lisäksi sen tehtävänä on kehittää yrityslaskennan ja liikkeenjohdon menetelmiä maaseutuyrittäjien käyttöön.

MTT:n lakisääteisistä tehtävistä keskeisimmät ovat kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 27 §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluaineiden tarkastus ja testaus sekä peltokasvilajikkeisiin liittyvä koetoiminta. Lisäksi MTT:llä on merkittäviä seuranta-, arviointi- ja raportointitehtäviä, kuten vastuu maa- ja puutarhatalouden FADN (Farm Accountancy Data Network) kannattavuuskirjanpitoaineiston tuottamisesta EU:n komissiolle sekä maatalousmaan kasvihuonepäästöjen laskenta ja raportointi. Se vastaa myös kansallisten kasvi- ja eläingeenivaraohjelmien koordinointitehtävistä sekä taimiaineistolakiin (1205/1994) perustuvasta valiotaimituotannosta. Lisäksi MTT tuottaa ja välittää tutkimus- ja seurantatietoa sekä politiikkatukea yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi.

Tutkimuskeskus voi toimia yhteistyössä yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa. Tätä tarkoitusta varten MTT- laissa säädetään tutkimuskeskuksen oikeudesta tehdä sopimuksia toimintaansa soveltuvien tehtävien ja toimialaansa koskevien tutkimusten suorittamisesta sekä yhteistyöstä tutkimusohjelmien toteuttamiseksi.

MTT:n toimintaa ohjaa ja valvoo johtokunta, joka päättää tutkimuskeskuksen toimintalinjoista ja tavoitteista, tutkimuksen strategisesta suuntaamisesta sekä talouden ja toiminnan suunnittelusta. Johtokunnassa voi olla kaikkiaan enintään yhdeksän jäsentä. Nykyisin johtokunnassa on seitsemän jäsentä, jotka edustavat elinkeinoelämän, maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun kehittämisen asiantuntemusta. Ministeriö määrää puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Lisäksi johtokuntaan kuuluu tutkimuskeskuksen ylijohtaja sekä henkilöstön edustaja.

Tutkimuskeskuksen päätoimipaikka on Jokioisissa ja muita toimipaikkoja on 14. Tutkimustoiminta on organisoitu viideksi strategisesta tutkimuksesta vastaavaksi tutkimusalueeksi, jotka muodostuvat hankesalkuista, joita johtaa tutkimuspäällikkö. Neljään tulosvastuulliseen tutkimusyksikköön on sijoitettu tutkimushenkilöstö. Lisäksi tutkimuskeskuksessa on palveluyksikkö sekä asiakaspalveluun, IPR-hallintaan ja osaamisen kaupallis-

tamiseen erikoistunut yksikkö MTT Asiakasratkaisut.

MTT:n henkilöstömäärä oli vuonna 2012 767 henkilötyövuotta, joista tutkimustoiminnan ja asiantuntijatehtävien osuus oli 50 %. MTT toimii 15 paikkakunnalla ja sillä on yhteensä 9 maatilaa, joilla on peltoa yhteensä 1621 Koetoimintaa varten MTT:llä on kaksi tutkimusnavettaa lypsylehmille ja yksi lihanautatutkimusta varten. Lypsylehmiä on noin 240 ja lihanautoja 90 kpl. Muilta osin eläintutkimuksen infra on ulkoistettu. Kasvihuoneita tutkimuskäyttöön on kaikkiaan 5500 m2. MTT:llä on kaksi puutarhatalouden tutkimusalustaa, jotka sijaitsevat Piikkiössä ja Laukaalla. Elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden sekä maa-, vesi- ja ympäristönäytteiden analyysejä varten Jokioisissa sijaitsevilla laboratoriopalveluilla on käytössään FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio (T024). Vihdissä olevia FINAS-akkredioituja mittauslaitteistoja käytetään monipuoliseen liikkuvien työkoneiden mittaukseen ja testaukseen. Muut merkittävimmät tutkimusinfrat ovat maatilamittakaavan biokaasulaitos ja pakkashalli olosuhdemittauksia varten.

MTT toteuttaa rakenteen kehittämisohjelmaa, jonka seurauksena merkittävä osa tutkimusinfrastruktuuria on ulkoistettu kumppanuustiloille, joilta palvelut ostetaan sopimuspohjaisesti. Merkittävimmät tehdyt ulkoistukset ovat hevosten ylläpito, turkiseläinten ylläpito ja siipikarjan tutkimusympäristö sekä sikatutkimuksen kokeellisen aineiston tuottaminen. Lisäksi MTT on luopumassa osasta maatilojaan siten, että vuoden 2014 loppuun mennessä maatiloja on enää seitsemän.

Metsäntutkimuslaitos

Metla perustettiin vuonna 1917. Tutkimuslaitosta koskevat perussäännökset sisältyvät Metsäntutkimuslaitoksesta annettuun lakiin (1114/1999). Tutkimuslaitoksen tehtävistä, johtokunnasta ja ylimmän johdon tehtävistä säädetään tarkemmin Metsäntutkimuslaitoksesta annetussa asetuksessa (1140/1999).

Tutkimuslaitoksen tehtävänä on edistää tutkimuksen keinoin metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää hoitoa ja käyttöä. Laissa säädetyn tehtävänsä toteuttamiseksi Metla harjoittaa tieteellistä tutkimustoimintaa ja edistää tutkimustulosten hyödyntämistä. Lisäksi Metlan tehtävänä on kehittää tutkimusalansa kotimaista ja kansainvälistä yhteistoimintaa.

Tutkimustoiminnan ohella Metlalla on myös muita keskeisiä metsätalouden toimintaedellytyksiin liittyviä tehtäviä. Metsänjalostus keskitettiin vuonna 2000 Metlan tehtäväksi. Valtion tutkimuslaitoksen harjoittaman metsänjalostuksen tavoitteena on turvata Suomen olosuhteisiin soveltuvien siementen ja taimien tuottaminen metsänviljelyä varten. Jalostustoiminnalla on tiivis liityntä metsänjalostusta koskevaan tutkimukseen.

Metla vastaa merkittävässä määrin myös metsien tilan seurannasta sekä metsien monimuotoisuuden hoitoon ja säilyttämiseen liittyvistä tehtävistä. Sen viranomaistehtäviin kuuluu muun muassa metsälakiin (1093/1996) perustuva valtakunnan metsien inventointi sekä metsätuhojen torjunnasta annetussa laissa (1087/2013) säädetyt seuranta- ja raportointitehtävät. Metla huolehtii metsägeenivarojen säilyttämisestä valtion ja yksityisessä omistuksessa olevien geenireservimetsien hallinnoinnin ja ex situ -suojelun keinoin. Metsien taloudellisen hyödyntämisen osalta Metla hoitaa muun muassa eräitä puutavaran mittauksesta annetussa laissa (414/2013) säädettyjä puutavaran mittauksen valvontaan liittyviä tehtäviä sekä huolehtii metsätaloudessa käytettävien kasvinsuojeluaineiden tarkastuksesta kasvinsuojelulain (1563/2011) nojalla. Metlan vastuulla on myös laskea ja raportoida ihmisen toiminnasta aiheutuvat maankäyttö, maankäytön muutos ja metsäsektorin kasvihuonekaasupäästöt ja -poistumat. Metla huolehtii myös suojametsäalueen ja korkeiden alueiden metsien uudistumisen seurannasta kymmenen vuoden välein.

Lisäksi Metla tuottaa ja välittää tutkimus-, tilasto- ja seurantatietoa yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi, muille viranomaisille niiden tehtävien hoitamiseksi sekä yksityisen sektorin eri toimijoille näiden tarpeisiin. Se myös huolehtii metsiä ja metsätaloutta koskevasta yleisestä tiedottamisesta.

Metlan johtokunta ohjaa ja valvoo tutkimuslaitoksen toimintaa. Johtokunta päättää

tutkimuslaitoksen toimintalinjoista ja tavoitteista, budjettirahoituksen suuntaamisesta sekä talouden ja toiminnan suunnittelusta. Lisäksi johtokunta päättää eräistä keskeisistä tutkimuslaitoksen johdon nimityksistä. Johtokunnan nimittää valtioneuvosto kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Siihen kuuluu enintään seitsemän tutkimuslaitoksen toimialaa tuntevaa jäsentä.

Metlan päätoimipaikka on vuodesta 2014 alkaen Joensuussa. Metlan toimipaikkaverkosto koostuu neljästä alueyksiköstä kattaen koko valtakunnan. Kuhunkin alueyksikköön kuuluu toimipaikkoja ja -pisteitä, joita on yhteensä 18 (10 toimipaikkaa, 8 toimipistettä). Metlan organisaatio rakentuu kahdesta ydinprosessista ja kolmesta tukiprosessista. Ydinprosesseja ovat 1) tutkimus- ja kehittämispalvelut sekä tiedon ja teknologian siirto sekä 2) viranomaistehtävät. Tukiprosesseja ovat 1) strateginen johtaminen, 2) sisäiset palvelut sekä 3) tutkimuksen tukipalvelut.

Metlan henkilöstömäärä oli vuonna 2012 yhteensä 699 henkilötyövuotta, joista tutkimus- ja asiantuntijatehtävien (ydinprosessien) osuus oli noin 80 %. Laitos toteuttaa valtion tuottavuusohjelmaa tavoitteenaan 189 htv:n suuruinen henkilöstövähennys vuoden 2005 tasosta vuoteen 2015 mennessä. Tavoitteen saavuttamiksi osa eläköitymisen myötä vapautuneista viroista ja toimista on jätetty täyttämättä, palveluja on ulkoistettu sekä kehitetty toimipaikka ja -tilarakennetta. Lisäksi Metlan tutkimusmetsät on siirretty Metsähallituksen hallintaan. Samassa yhteydessä osa tutkimusmetsähenkilöstöstä siirtyi Metsähallituksen palvelukseen.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

RKTL perustettiin vuonna 1971. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta annetussa laissa (1131/1987) säädetään RKTL:n hallinnollisesta asemasta ja tehtävistä. Muista organisaation perusteista säädetään riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta annetussa asetuksessa (1070/1993).

RKTL:n tehtävänä on harjoittaa kala-, riista- ja porotaloutta koskevaa tutkimustoimintaa sekä huolehtia valtion kalanviljelystä. Lisäksi RKTL:n tehtävänä on edistää kansallista ja kansainvälistä yhteistoimintaa, tuottaa toimialaansa koskevia tilastoja ja ylläpitää rekistereitä. RKTL on osa Euroopan tilastojärjestelmää (ESS), sillä se vastaa kalataloutta koskevien EU-tilastoasetusten mukaisesta tilastoinnista. RKTL vastaa myös merkittävässä määrin riista- ja kalakantojen tilan ja saaliiden seurannasta sekä näihin liittyvien kanta-arvioiden ja verotusmallien laatimisesta, porolaidunten seurannasta sekä toimialan elinkeinojen taloudellisesta seurannasta. RKTL tuottaa kalatalouden tilastoja ja metsästystilastoja. Sen tuottama seuranta- ja tilastotieto palvelee yhteiskunnallista päätöksentekoa sekä EU-säädöksiin, erityisesti kalatalouden EU- tiedonkeruuasetuksen (EY199/2008), luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiiviin 92/43/ETY (luontodirektiivi), yhteisön vesipolitiikan suuntaviivoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2000/60/EY (vesipuitedirektiivi), luonnonvaraisten lintujen suojelusta (79/409/ETY) annettuun direktiiviin (lintudirektiivi) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista annettuun direktiiviin 2008/56/EY (meristrategiadirektiivi) perustuvaa raportointia.

Valtion kalanviljelytoiminnan keskeisin tehtävä on uhanalaisten kalakantojen monimuotoisuuden turvaaminen. Toimintaan liittyy ruokakalan jalostustoimintaa, sopimuskasvatusta sekä tuotantomenetelmien kehittämistä. Sopimuskasvatuksella tarkoitetaan toimintaa, jossa poikaskasvatus tapahtuu sopimukseen perustuen yksityisissä kalanviljely-yrityksissä. RKTL:n oma kalanviljelytoiminta tapahtuu seitsemässä (1.10.2013 lukien) eri puolilla maata sijaitsevassa vesiviljelylaitoksessa.

RKTL:n johtokunta käyttää päätösvaltaa keskeisissä talouden suunnitteluun ja toiminnan suuntaamiseen liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi johtokunta vahvistaa työjärjestyksen. Maa- ja metsätalousministeriö nimittää johtokunnan kolmen vuoden toimikaudeksi. Siihen kuuluvat tutkimuslaitoksen ylijohtaja ja henkilöstön edustaja sekä enintään seitsemän jäsentä, jotka edustavat toimialan asiantuntemusta.

Tutkimuslaitoksen päätoimipaikka on Helsingissä. Lisäksi tutkimuslaitoksella on 13

muuta (1.10.2013 lukien) toimipaikkaa sekä neljä tutkimuksen toimipistettä. Toimipaikkaverkosto kattaa koko valtakunnan alueen. Tutkimuslaitoksen henkilöstömäärä oli vuonna 2012 tilinpäätöstietojen mukaan 275 henkilötyövuotta, joista tutkimus- ja asiantuntijatehtävien osuus oli noin 45 prosenttia. Laitos toteuttaa osana valtion tuottavuusohjelmaan sisältyneitä velvoitteita sopeuttamissuunnitelmaa, jonka keskeiset osa-alueet ovat toimipaikkaverkoston kehittäminen ja henkilöstösuunnitelma. Lisäksi vuonna 2013 on käynnistetty vesiviljelytoiminnan arviointi.

Tilastoviranomaistehtävät maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksessa

Valtion tilastotoimesta säädetään tilastolaissa (280/2004). Tilastotoimen tehtävänä on huolehtia yhteiskuntaoloja ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laatimisesta. Mainitut tilastot on tarkoitettu yleistä käyttöä varten, ja ne julkaistaan mahdollisimman pian niiden valmistumisen jälkeen. Tilastoja koskevat erityiset tilastolain 11 §:ssä säädetyt laatuvaatimukset. Tilastoviranomaisten toimintaan liittyvät erityiset tiedonkeruuvaltuudet, joita muilla tilastoja laativilla viranomaisilla ei ole. Valtion tilastotoimen yleisviranomaisena toimii tilastolain 2 §:n mukaan tilastokeskus. Muita tilastoviranomaisia ovat Tulli, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos sekä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan osalta Tike. Tilastolaissa säädetään tilastoja tuottavien viranomaisten tietojen keräämisestä (luku 2), tietojen käsittelystä ja tilastojen laatimisesta (luku 3) sekä tilastotarkoituksiin kerätyn tietojen luovuttamisen yleisperiaatteista (luku 4). Tilastokeskuksen oikeudesta kerätä tietoja erityisen tiedonantovelvollisuuden nojalla, tietoaineistojen käytöstä ja niiden julkisuudesta säädetään tilastolain 5 luvussa. Muiden tilastoviranomaisten toimivaltaan kuuluvista tilastoista ja niihin liittyvistä erityisistä tiedonkeruuvaltuuksista säädetään erityislainsäädännössä.

Tiken tehtävistä ja toimivaltuuksista maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tilastoviranomaisena säädetään maaseutuelinkeinotilastoista annetussa laissa (1197/1996), jäljempänä *maaseutuelinkeinotilastolaki.* Sen 1 §:n mukaan Tike tuottaa ja julkaisee maatila- ja puutarhatalouden sekä niihin liittyvän kaupan ja jalostuksen sekä muiden maaseutuelinkeinojen harjoittamista koskevia tilastoja. Lakiin sisältyvät myös säännökset edellä tarkoitetun toiminnan harjoittajien, valtion viranomaisten sekä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen velvollisuudesta luovuttaa tiettyjen tilastojen laatimisen kannalta välttämättömiä tietoja. Tikellä on oikeus saada tiedot pääsääntöisesti maksutta. Maaseutuelinkeinotilastolakiin sisältyvät myös säännökset tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin ja väärän tiedon antamisen rangaistavuudesta. Tilastotehtävien ohella Tikestä siirtyisivät myös maataloustuotteiden hintaseurantaan liittyvät tehtävät, joista säädetään maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetussa laissa (999/2012), jäljempänä *markkinajärjestelylaki*.

Käytännössä Tiken tuottamat tilastot kattavat koko elintarvikeketjun toiminnan. Osa tilastoista on muita kuin tilastoviranomaistoiminnan ja erityisten tiedonkeruuvaltuuksien piiriin kuuluvien tilastoja. Maatalouden tilastoja laaditaan myös Tilastokeskuksessa sekä MTT:ssä, joka vastaa maatalouden ravinnetaseesta. Virallisten maatalousalan tilastojen tuottajina toimivat ainoastaan tilastoviranomaiset eli Tike ja Tilastokeskus. Euroopan Unionin tilastoviranomainen Eurostat määrittelee kuitenkin tilastoviranomaisiksi kaikki ne viranomaiset, jotka tuottavat sille Euroopan tilastojärjestelmän (ESS) puitteissa tilastotietoja. MTT tuottaa Euroopan tilastojärjestelmässä ravinnetasetilastoa, ja on tältä osin määritelty ESS tilastoviranomaiseksi. Samoin Eurostat määrittelee Metla:n ja RKTL:n ESS tilastoviranomaiseksi.

Tike on Euroopan tilastoista sekä salassapidettävien tilastotietojen luovuttamisesta Euroopan yhteisön tilastotoimistolle annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY, EURATOM) N:o 1101/2008, yhteisön tilastoista annetun asetuksen neuvoston asetuksen (EY) N:o 322/97 ja Euroopan yhteisöjen tilasto-ohjelmakomitean perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 89/382/ETY, Euratom kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 223/2009, jäljempänä *Euroopan tilastoasetus*, 5 artiklassa tarkoitettu kansallinen viranomainen ja osa Euroopan ti-

lastojärjestelmää (ESS). Sen tilastoviranomaistoimintaa ohjaavat EU:n lainsäädännön ohella ESS:n käytännesäännöt ja kansainväliset suositukset ja standardit. Lisäksi toimintaa ohjaa myös tilastolaki, joka on keskeinen kansallinen säädös EU:n tilastolainsäädännön toimeenpanossa.

Tilastojen laatuvaatimusten ohella tilastoviranomaistehtävien hoitamista koskevat erityiset Euroopan tilastoasetuksen 2 artiklassa säädetyt tilastoperiaatteet. Niiden mukaan tilastojen kehittämisen, tuottamisen ja jakelun on oltava ammatillisesti riippumatonta, puolueetonta, objektiivista, luotettavaa ja kustannustehokasta. Lisäksi toiminnassa on turvattava tilastosalaisuus. Kansallisesti edellä tarkoitetut periaatteet on tilastolain 2 §:n 3 momentissa ulotettu koskemaan tilastoviranomaisten ohella muiden tilastoja laativien viranomaisten toimintaa.

Ammatillinen riippumattomuus merkitsee sitä, että tilastotehtävien hoidon, erityisesti tilastollisten määritelmien ja menetelmien valinnan sekä jakelun ajoituksen ja sisällön, tulee tapahtua vapaana kaikesta poliittisten päätöksentekijöiden taikka EU:n tai kansallisten viranomaisten ohjauksesta. Lisäksi tilastotarkoituksiin kerättyjä tietoja saa käyttää ainoastaan tilastotarkoituksiin sekä tilastolaissa säädetyin edellytyksin tutkimukseen. Tietoja ei saa käyttää hallinnollisten tehtävien, kuten esimerkiksi tarkastusten hoitamiseen. Näiden seikkojen turvaaminen on otettava huomioon tilastotehtävien organisoimisessa ja hoitamisessa.

Maataloustilastojen tuotannon henkilötyövuosimäärä vaihtelee pääosin kolmen vuoden välein toteutettavan Euroopan unionin edellyttämän suuren maatalouden rakennetutkimuksen vaikutuksesta. Vuonna 2010 Maatalouslaskennan vuoksi Tiken tilastoviranomaistoiminnan ja tilastopalvelun henkilötyövuosimäärä (mukaan lukien maataloustuotteiden EU-hintaseuranta) oli 30. Vuonna 2011 ja 2012 vastaava henkilötyövuosimäärä oli 28. Tämä henkilötyömäärä ei sisällä tilastotuotannon tietojärjestelmien kehittämiseen ja modernisointiin käytettyä työpanosta, mikä on noin 5 henkilötyövuotta.

Tilastotehtävien hoitaminen on Tikessä organisoitu erilliseksi Tilasto-toimialueeksi. Siinä on kaksi yksikköä. Tilastoyksikkö suunnittelee ja tuottaa tilastot. Menetelmäyksikkö vastaa tilastollisten menetelmien kehittämisestä, soveltamisesta ja käyttöönotosta sekä EU:n lainsäädännön edellyttämien maataloustuotteiden hintaseurantatietojen tuottamisesta. Asiakkuuden hallinta, tilastojen tietopalvelu ja tilastotuotannon tietohallintoja tietojärjestelmien kehittäminen kytkeytyvät Tiken muihin toimialueisiin.

Toiminta Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän puitteissa

MTT, Metla ja RKTL ovat harjoittaneet yhteistoimintaa Luonnonavara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän (LYNET) puitteissa. Yhteenliittymään kuuluvat edellä mainittujen lisäksi Suomen ympäristökeskus, Evira ja GL. Kysymyksessä on virastojen ja laitosten yhteistyöelin. LYNET- yhteenliittymän tavoitteista ja tehtävistä sekä organisaatiosta säädetään luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymästä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (797/2009), jäljempänä *LYNET-asetus*.

LYNET-asetuksen 2 §:n 1 momentin mukaan yhteenliittymän tavoitteena on lisätä yhteistyöelimen toimialaan kuuluvan tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta, parantaa tuottavuutta ja vahvistaa kansainvälistä kilpailukykyä. Lisäksi tavoitteena on tukea alan elinkeinotoiminnan toimintaedellytyksiä tutkimuksen, asiantuntijapalveluiden sekä kehittämis- ja innovaatiotoiminnan avulla.

Mainitussa pykälässä säädetään myös tehtävistä. Yhteenliittymän puitteissa toteutetaan laaja-alaisia, yhteiskunnallisesti merkittäviä tutkimisohjelmia sekä muita ohjelmia ja hankkeita. Tällä hetkellä tutkimusohjelmia on neljä. Lisäksi yhteenliittymän puitteissa on käynnissä useita toiminnan kehittämishankkeita. LYNETin tehtävänä on myös tehostaa luonnonvaroihin ja ympäristöön liittyvien tietovarantojen ja tutkimusaineistojen hallintaa sekä kehittää alan tilastotuotantoa. Yhteenliittymä muun muassa tuottaa yhteisjulkaisuja sekä toteuttaa yhteistä aineistopolitiikkaa. Yhteenliittymä koordinoi tutkimuksen yhteisiä tuki- ja infrastruktuuripalveluja palveluja sekä tutkimukseen perustuvien asiantuntijapalveluiden tuottamista. Sen puitteissa järjestetään yhteisiä seminaareja ja

koulutustilaisuuksia sekä kehitetään muun muassa laboratorioyhteistyötä. Osallistuvilla virastoilla ja laitoksilla on yhteisiä toimitiloja viidellä paikkakunnalla, lähinnä yliopistojen läheisyydessä.

Yhteenliittymällä on myös muita kuin osallistuvien virastojen ja laitosten välistä toimintaa. Sen tehtävänä on edistää tutkimuslaitosten, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välistä yhteistyötä sekä edistää kansallista ja kansainvälistä verkostoitumista. Yhteenliittymän merkittävimpiä yhteistyökumppaneita ovat muun muassa Helsingin yliopisto, Oulun yliopisto, Ilmatieteen laitos sekä Teknologian tutkimuskeskus VTT.

Yhteenliittymällä on johtoryhmä ja pääsihteeri. Lisäksi sillä voi olla muuta henkilöstöä. Sillä ei kuitenkaan ole erillistä talouden ja toiminnan suunnitteluvelvoitetta eikä taloushallintoa, vaan näistä seikoista vastaavat osallistuvat virastot ja laitokset. Yhteenliittymän puitteissa tehtävää toiminnan ohjauksen yhteensovittamista varten on maa- ja metsätalousministeriön, ympäristöministeriön ja osallistuvien virastojen ja laitosten edustajista koostuva ohjausryhmä.

2.2 Nykytilan arviointi

Tutkimuslaitosten asiakkaiden odotukset ovat muuttuneet. Vuonna 2011 valmistui MMM:n hallinnonalan sektoritutkimuslaitosten arviointi (MMM:n julkaisusarja 4/2011). Arvioinnissa analysoitiin MTT:n, Metlan ja RKTL:n muuttunutta toimintaympäristöä. Johtopäätöksenä todettiin, että hallinnonaloittain erikoistuneen tutkimuksen sijaan asiakas- ja sidosryhmien tarpeet kohdistuvat laajojen haasteiden tarkasteluun. Poikkitieteellinen tutkimus tulee korostumaan luonnonvarojen hyödyntämisen ja ympäristövaikutusten hallinnassa. Nykymuodossaan tutkimuslaitokset vastaavat ekologisen kestävyyden haasteisiin tuottamalla osavastauksia omasta toimialastaan käsin. Nykyiset laitoskohtaisesti eriytyneet tutkimus- ja asiantuntijapalvelut eivät yksinään riitä vastamaan asiakkaiden uudenlaisiin tarpeisiin. Suosituksena olivat yhteistyön lisääminen elinkeinoelämän ja yliopistojen kanssa, tutkimuslaitosten verkostoituminen sekä tiiviimmät rakenteelliset ratkaisut. Laitoskohtaisissa arvioinneissa todettiin, että laitosten välinen tutkimusyhteistyö jäi käytettävissä olevia mahdollisuuksia vähäisemmäksi resurssien rajallisuudesta johtuen. Toimintojen tehostamista yhteistyön avulla on harjoitettu LYNET-yhteenliittymän puitteissa. Laitosten ohjausta ja toiminnan kehittämistä tulisi arvioinnin suositusten mukaan suunnata entistä voimakkaammin funktionaaliseen konsernimalliin, jossa kaikilla funktionaalisilla alueilla siirrytään kohti yhteistä tekemistä, niin tutkimuksen kuin sitä tukevien toimintojen alueilla.

Luonnonvarakeskuksen muodostavien organisaatioiden resurssit ovat niukentuneet tuottavuusohjelman ja erilaisten säästövelvoitteiden seurauksena. Tilanteen odotetaan nykyisessä taloustilanteessa kiristyvän entisestään. Kukin organisaatio on vastannut omista lähtökohdistaan tuottavuusohjelmaan sisältyvään toimintamenojen sekä henkilötyövuosien vähennysten tuomiin haasteisiin. Myös kilpailu tutkimusrahoituksesta kiristyy niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Kaiken kaikkiaan niistä kukin olisi joutunut jatkossakin sopeuttamaan toimintaansa voimakkaasti, jos Luonnonvarakeskusta ei perustettaisi. Luonnonvarakeskuksen muodostaminen lisää mahdollisuuksia tuottavuutta edistäviin toimenpiteisiin ja siten helpottaa sopeutumista niukkeneviin voimavaroihin.

MTT on vuonna 2011 päivitetyn strategiansa mukaisesti kohdentanut tutkimustaan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisäämiseksi sekä resurssitehokkuuden edistämiseksi. Tutkimuksen organisoitumista ja johtamisjärjestelmää on kehitetty vuoden 2012 alusta tavoitteena tehostaa tutkimuksen kohdentumista MTT:n strategian mukaisesti sekä edistää ulkopuolisen rahoituksen saamista. Vuoden 2012 alusta perustetuilla viidellä tutkimusalueella on vastuu strategisten, monitieteisten tutkimushankkeiden kokoamisesta ja rahoituksen hankinnasta. Maa- ja elintarviketalouden biomassojen hyödyntäminen ja kiertojen sulkeminen on yksi tärkeistä uusista tutkimuksen painopisteistä. Suurimmat ulkopuoliset rahoituslähteet ovat tärkeysjärjestyksessä: ELY-keskusten kautta haettava rahoitus, Makera, EU, yritysrahoitus, Tekes, Suomen Akatemia. Rahoituspohja on riittävän laaja mutta erityisesti EU- ja Tekes-rahoituksen kasvuun on panostettu.

MTT on muodostanut vuosien 2010 – 2013 aikana IPR:n hallintaan, lisensoimiseen, osaamisen kaupallistamiseen ja tulosvastuullisen asiakaspalvelun toteuttamiseen MTT Asiakasratkaisut -yksikön, joka on merkittävästi tehostanut yritysyhteistyötä ja MTT:n kykyä saada Tekes-rahoitusta. Toimintamenomomentin osuus MTT:n kokonaisrahoituksesta on merkittävästi vähentynyt ja se mahdollisesti vähenee edelleen johtuen valtion tutkimuspoliittisista linjauksista. Tämä edellyttää jatkossakin MTT:ltä tiukkaa rahoituskuria, ulkopuolisen rahoituksen lisäämistä sekä yhteistyön, muun muassa tutkimusinfrastruktuurin yhteiskäytön lisäämistä.

Toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseksi Metla uudisti organisaatiorakenteensa vuonna 2010 siirtymällä prosessipohjaiseen organisaatioon sekä päivittämällä strategiansa vuonna 2011. Vuoteen 2020 päivitetyn strategian keskeisin sisältö on kiteytetty muotoon ”Metsä – tieto – osaaminen - hyvinvointi”. Toiminnan vaikuttavuusalueet ovat: 1) metsiin perustuva yritys- ja elinkeinotoiminta, 2) metsät ja yhteiskunta, 3) kestävät metsänkasvatusketjut sekä 4) metsätalouden ja metsäympäristön tietovarannot. Tukipalvelujen osalta siirrytään yhä vahvemmin sähköisten palvelujen käyttöön sekä hyödynnetään ulkoisia palvelun tuottajia. Valtion tuottavuusohjelman toteuttamiseen liittyvä henkilöstön vähentämistavoite on merkinnyt muun muassa virkojen ja työsopimussuhteisten tehtävien täyttämättä jättämistä. Lisäksi tutkimuslaitos on pyrkinyt kehittämään toimipaikkaverkostoaan lisäämällä yhteisten tilojen käyttöä muun muassa LY-NET-yhteenliittymän puitteissa sekä vähentämällä omaa tilantarvettaan. Metla on myös tehostanut ulkopuolisen rahoituksen hankintaa sekä yhteistyötä yliopistojen ja muiden tutkimuslaitosten kanssa tutkimusinfrastruktuurin yhteiskäytön tehostamiseksi.

Valtion taloustilanteen heikentyminen heijastuu paitsi virastojen ja laitosten toimintaedellytyksiin myös metsätalouden toimijoihin muun muassa tukijärjestelmien muuttuessa. Kokonaisuutena metsätalouteen kohdistuva julkisen vallan ohjaus vähenee tai muuttaa muotoaan. Metsäteollisuuden rakennemuutos jatkuu ja sen vaikutukset heijastuvat koko yhteiskuntaan, myös metsäntutkimukseen. Perinteisen puuntuotannon ohella tutkimus- ja kehittämistoiminnan kohteeksi nousee entistä voimakkaammin puubiomassan hyödyntämisen mahdollisuudet sekä erityisesti energiantuotanto.

RKTL on toteuttanut vuodesta 2011 lähtien sopeuttamissuunnitelmaa, johon liittyy olennaisena osana toimipaikkaverkoston kehittäminen. Se on lisäksi laatinut vuoteen 2016 ulottuvan strategian, jonka yhtenä päätavoitteena on kohdentaa tutkimus- ja asiantuntijaresursseja tutkimuslaitoksen ydintehtäviin ja toisena päätavoitteena toiminnan asiakaslähtöisyyden painottaminen. RKTL on suunnannut toimintaansa eläinluonnonvarojen kestävää hyödyntämistä ja suojelua tukeviin tehtäviin. Muun muassa kala- ja porotalouden harjoittajien vähentyminen, vapaa-ajan kalatalouteen ja metsästykseen liittyvä elinkeinotoiminta sekä riista- ja kalakantojen hoitoon liittyvien konfliktien monimutkaistuminen ja yleistyminen vaikuttavat odotuksiin, joita tutkimus- ja asiantuntijatoimintaan kohdistetaan.

Tikessä on toteutettu koko valtionhallintoa koskevaa tuottavuusohjelmaa, jonka puitteissa eläköityminen on vähentänyt Tiken tilastotuotannon henkilötyövuosikehystä. Lisäksi tilastotuotantoa on modernisoitu ja automatisoitu. Tilastotuotannon digitalisointi on mahdollistanut tuottavuus kehityksen. Tike on ulkoistanut haastattelupalvelut 1990-luvulla. Tilastotoiminnassa on kehitetty tilastojen tietojenkeruun sähköisiä palveluita 2010 alkaen kaikkiin viljelijöille kohdentuviin tiedonkeruisiin. Asiakaslähtöisesti suunniteltu sähköinen tiedonkeruu on tehostanut tilastointia merkittävästi. Noin puolet suomalaisista viljelijöistä on valinnut sähköisen vastaustavan. Tämä on puolestaan vähentänyt tiedonkeruussa tarvittavaa henkilötyöpanosta. Rekistereiden käyttö ja tietojen yhdisteltävyys ovat edelleen hyvällä tasolla ja niiden käyttöä edistetään keventämään tilastoalan hallinnollista rasitetta. Rekistereiden käytettävyyttä kehitetään tilastoyhteistyössä rekistereitä ylläpitävien viranomaisten kanssa. Rekisterien käyttö on kehittynyt 2012 mennessä noin 70 %:iin kerätystä tietomäärästä. Tilastoviranomaisena Tike ylläpitää tilastollista maatilarekisteriä ja puutarhayritysrekisteriä, joiden yhdistäminen on alkanut vuonna 2013. Sa-

maan aikaan tilastotuotannon palveluita tiedon käyttäjille on kehitetty hyödyntäen useita sähköisen julkaisemisen välineitä ja kanavia. Tietovarantojen hyödyntämisen ja tiedontuotannon vaikuttavuuden edistäminen on ollut yhtenä Tiken kehittämisen kärkihankkeina. Tavoitteena on yhteentoimivat maatalouden rekisterit ja tietovarannot, jotka ovat helppokäyttöisiä, hyvin saatavilla ja joita asiakkaat hyödyntävät liiketoiminnassaan. Tilastot jaetaan ilmaiseksi verkkopalvelussa. Avoimen datan käyttöä edistetään.

Ydintoimintoanalyysin tiedonkeruuvaiheen ohella maa- ja metsätalousministeriö asetti syksyllä 2012 hallinnonalalle kaksi vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaan luettavaa hanketta. Tike osallistui kummankin hankkeen valmisteluun jo loppuvuodesta 2012. ELMA- hankkeessa on selvitetty ja valmisteltu hallinnonalan tieto- ja paikkatietotehtävien kokoamista. Luhti 2015 -hankkeessa Tiken tilastotuotanto sovitetaan yhteen MTT:n, Metlan ja RKTL:n tilastotuotannon kanssa. Toiminnot sijoitetaan Luonnonvarakeskukseen. Maataloustuotteiden EU-hintaseurantaa kehitetään tuottavuushankkeessa, jossa tehostetaan ja automatisoidaan tiedonkeruuta ja raportointia. Tilastotuotantoa kehitetään aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä tilastoyhteistyöryhmissä. Toiminnallista tilastoyhteistyötä tehdään LYNETin Stat-tilastoryhmässä, Tilastokeskus ja maa- ja metsätalousministeriön tilastoryhmässä sekä sen jaoksissa, sekä Suomen virallisen tilaston (SVT) Neuvottelukunnan koordinoimana.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan MTT:n, Metlan ja RKTL:n yhdistämistä Luonnonvarakeskukseksi. Tavoitteena on hallitusohjelman kirjausten toteuttaminen sekä ruoka- ja luonnonvara-alan tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden parantaminen. Tavoitteen toteuttamiseksi on tarpeen luoda kilpailukykyinen ja tehokas tutkimus- ja asiantuntijaorganisaatio, joka pystyy nykyistä eriytettyä rakennetta paremmin vastaamaan muuttuneen toimintaympäristön haasteisiin. Kokonaisvaltaisella maa-, metsä- ja kalatalouden tutkimuksella voidaan paremmin vastata muun muassa biotalouden ja erityisesti tulevaisuuden energiatuotannon tarpeisiin. Uusiutuvien luonnonvarojen suojelua ja kestävää käyttöä koskevan osaamisen ja tietovarantojen keskittäminen edistää sellaisen tiedon ja ratkaisujen tuottamista, joka palvelee nykyistä kattavammin yhteiskunnallista päätöksentekoa sekä hallinnon ulkopuolisten asiakkaiden, kuten elinkeinoelämän tarpeita.

Ruoka- ja luonnonvaratilastojen tuotannon osalta esityksessä ehdotetaan, että Tiken tilastotehtävät sijoitetaan Luonnonvarakeskukseen. Luonnonvarakeskuksessa hoidettaisiin jatkossa maa- ja puutarhatalouden tilastoviranomaistehtävien ohella nykyisten Metlan, RKTL:n ja MTT:n tilastotehtävät. Tavoitteena on yhdistää ruoka- ja luonnonvaratilastojen tietovarannot sekä sovittaa yhteen ja kehittää tilastojen tuotantoa ja laatua. Samalla tilastoviranomaisroolia kehitetään siten, että se kattaa kaiken EU:n lainsäädäntöön ja kansainväliseen yhteistyöhön perustuvien sekä yhteiskunnallisesti merkittävien tilastojen tuotannon. Tilastotuotannon yhdistämisessä on mahdollista sekä selkeyttää tietosisältöä että kohdentaa resursseja uusiin tietotarpeisiin. Tämä parantaa mahdollisuuksia tarjota monipuolisia tieto- ja tilastopalveluja sekä ratkaisuja Luonnonvarakeskuksen asiakkaille sekä mahdollisesti kattavampia tilastoja suurelle yleiselle. Samalla tiedonantajiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa voidaan keventää suunnitelmallisella ja koordinoidulla tiedonkeruulla sekä tietovarantojen yhteiskäytöllä. Tilastotuotannon yhdistäminen ja suuremman palveluyksikön muodostaminen turvaa osaamispääoman ja vakaan tilastotuotannon kehittämisen huomioiden eläköitymisen ja virastojen henkilötyövuosikehysten asettamat paineet tilastotuotannolle nykyisissä pienissä erillisyksiköissä. Tavoitteena on lisäksi toteuttaa tilastotoimen organisointi siten, että EU:n ja kansallisesta lainsäädännöstä seuraavat tilastoperiaatteet sekä tilastojen laatua koskevat vaatimukset toteutuvat tilastojen tuotannossa. Tilastotuotannon organisoiminen Luonnonvarakeskukseen mahdollistaa myös tilastotuotannon tiiviin yhteyden tutkimuksen ja seurantatehtävien hoitamiseen. Tämä toteutettaisiin siten, että tilastotoimen ammatillinen riippumattomuus, puolueettomuus ja tilastosalaisuus turvataan.

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi Luonnonvarakeskuksen perustamisesta aiheutuvat muutokset lainsäädäntöön, jossa on säädetty tehtäviä tai toimivaltaa jollekin kolmesta sulautuvasta tutkimuslaitoksesta. Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi muutokset, jotka aiheutuvat Metlan tutkimusmetsien hallinnan siirrosta Metsähallitukselle. Pääsääntöisesti Luonnonvarakeskus hoitaisi jatkossa MTT:lle, Metlalle tai RKTL:lle säädettyjä viranomaistehtäviä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Vaikutukset valtion talouteen

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle ehdotetaan perustettavaksi Luonnonvarakeskus yhdistämällä Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT), Metsäntutkimuslaitos (Metla) ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (RKTL). Uuteen virastoon ehdotetaan siirrettäväksi edellä mainittujen virastojen tehtävät, henkilöstö ja määrärahat. Tiken tilastotuotanto sekä maataloustuotteiden hintaseuranta siirretään Luonnonvarakeskukseen. Tikestä siirtyy Luonnonvarakeskukseen näitä tehtäviä hoitava henkilöstö.

Luonnonvarakeskuksen perustaminen sisältyy 5 päivänä syyskuuta 2013 tehtyyn valtion tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistusta koskevaan valtioneuvoston periaatepäätökseen. Päätökseen sisältyy myös valtion tutkimusrahoituksen kehittäminen vähentämällä yksittäisten laitosten budjettirahoitusta. Vastaavasti lisätään keskitettyjä tutkimusmäärärahoja, joita suunnataan yhteiskunnallisesti merkittäviin tutkimusalueisiin. Tämä merkitsee perustettavan Luonnonvarakeskuksen toimintamenomäärärahojen vähenemistä vuosina 2015—2017. Edellä mainitut rahoitusrakenteen muutokset eivät johdu käsillä olevasta esityksestä, mutta niiden vaikutuksia Luonnonvarakeskuksen toimintaan on esitetty jäljempänä kappaleessa 4.4.

Luonnonvarakeskuksen perustaminen lisää mahdollisuuksia tuottavuutta edistäviin toimenpiteisiin ja helpottaa sopeutumista niukkeneviin voimavaroihin. Toiminnaltaan rinnakkaisten laitosten yhdistäminen tehostaa tutkimusinfrastruktuurin ylläpitoa ja kehittämistä sekä tuo joustavuutta resurssien käyttöön. Synenergiahyötyjä syntyy myös hallinnon tukitehtävistä päällekkäisyyksiä karsimalla sekä organisaatiorakenteen tiivistämisestä.

Luonnonvarakeskuksesta tulee Suomen toiseksi suurin tutkimuslaitos. Vuoden 2012 tilinpäätöksessä kolmen yhdistyvän laitoksen tuotot, kustannukset ja nettomenot (milj. euroa) jakaantuivat seuraavasti (ei sisällä Tiken tilastotoimen tietoja):

Tutkimus-laitos	kustan-nukset	tuotot	nettome-not
Metla	57,098	10,444	46,653
RKTL	25,275	8,057	17,217
MTT	58,036	25,244	32,792
yhteensä	140,409	43,745	96,662

Yhdistyvien laitosten henkilötyövuodet olivat yhteensä 1741.

Yhdistyvien laitosten toimintaan kohdistuvat menot ja tulot sekä toimintaan osoitettu nettomääräraha (milj.euroa) jakaantui vuoden 2014 valtion talousarviossa seuraavasti:

Tutkimus-laitos (mom.)	menot	tulot	netto-määrä-raha
Metla (30.60.01)	54,141	10,000	44,141
RKTL (30.40.01)	21,844	4,740	17,104
MTT (30.20.01)	57,666	25,398	32,268
yhteensä	133,651	40,138	93,513

Vuoden 2014 talousarviossa momentille 30.01.02 (Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen toimintamenot) tilastotehtävistä aiheutuviin menoihin budjetoitiin 2,030 milj. euroa.

Valtion vuoden 2015 talousarvioesityksessä tullaan ottamaan huomioon ne järjestelyt, joita MTT:n, Metlan ja RKTL:n sekä Tiken tilastotuotannon yhdistäminen uudeksi virastoksi edellyttää. Julkisen tutkimusrahoituksen uudistus vähentää vuonna 2015 määrärahoja 2,0-2,5 milj. eurolla. Laitosten yhdistäminen ei aiheuta oleellisia muutoksia maksullisen toiminnan laajuuteen.

Esitys ei lisää henkilöstö-, toimitila-, tietojärjestelmämenoja tai muita menoja vuoden 2015 valtion talousarvioesityksessä. Tarkoituksena on myös, ettei Luonnonvarakeskuksen perustamisen johdosta turvauduta toimitilajärjestelyjen yhteydessä niin sanottuun kertakorvaukseen perustuvaan toimintamalliin. Esitys on tarkoitus toteuttaa maa- ja metsätalousministeriölle hyväksytyn kehyksen puitteissa.

4.2 Vaikutukset henkilöstön asemaan

Luonnonvarakeskuksen perustaminen ei vaikuta Luonnonvarakeskuksen käytettävissä olevaan henkilötyövuosikiintiöön siten, että sen johdosta toteutettaisiin lisäyksiä tai vähennyksiä verrattuna yhdistyvien laitosten kiintiöön sekä Tikeltä siirtyvään kiintiöön. Sen sijaan kiintiöön vaikuttavat valtion tuottavuusohjelman mukaiset säästöt sekä valtion talouden kehyspäätöksiin perustuvat toimenpiteet. Luonnonvarakeskuksen käytettävissä oleva henkilötyövuosien määrä muodostuu yhdistyviltä laitoksilta sekä Tikeltä siirtyvien henkilötyövuosien määrään vähennettynä vuoteen 2015 kohdistuvilla säästötoimenpiteillä.

Luonnonvarakeskukseen siirtyvät henkilötyövuodet 2015 (lähde: TAE 2015 MMM:n alustavat kehykset virastoille):

Tike	23 htv
MTT	725 htv
RKTL	250 htv
Metla	604 htv
yhteensä	1 602 htv

Esityksellä ei sinänsä ole vaikutusta yhdistyvien laitosten henkilötyövuosimäärän vähentämistarpeeseen. Uutta virastoa perustettaessa lakkautettavien virastojen mahdollisiin rinnakkaisiin toimintoihin on kuitenkin mahdollista tehdä toimintoja tehostavia muutoksia. Toimintojen yhdistämisellä on mahdollista toteuttaa olemassa olevia säästövelvoitteita ja valmistautua tuleviin säästötarpeisiin. Tarve henkilötyövuosimäärän vähentämiseen voi seurata muista valtion taloutta, tutkimuslaitosten asemaa ja tutkimusrahoituksen rakennetta koskevista päätöksistä. Niitä on selvitetty tarkemmin kappaleessa 4.4. Luonnonvarakeskuksen perustamisesta riippumatta laitosten yhteenlaskettua henkilötyövuosien määrää joudutaan vähentämään. Vähennysten määrä ja kohdentaminen riippuu suuressa määrin siitä, miten Luonnonvarakeskus kykenee kompensoimaan budjettirahoituksen alenemista. Luonnonvarakeskus vastaa muutosturvatoimien toteuttamisesta siinä tapauksessa, että henkilöstön luonnollinen poistuma ja toiminnan tehostaminen eivät riitä Luonnonvarakeskuksen perustamisen jälkeen, vaan henkilöstä joudutaan irtisanomaan. Tukitoimet suunnitellaan yhteistoimintamenettelyssä henkilöstön edustajien kanssa. Lisäksi henkilöstön edustajat otetaan mukaan henkilöstön asemaan vaikuttavien muutosten valmistelu- ja suunnitteluryhmiin.

Luonnonvarakeskuksen perustamisessa noudatetaan valtion henkilöstön aseman järjestämisestä organisaation muutostilanteissa annettua valtioneuvoston periaatepäätöstä. Lakkautettavien virastojen koko henkilöstö, Tikestä kuitenkin vain tilastotointa ja maataloustuotteiden hintaseurantaa hoitava henkilöstö, siirtyy uuteen virastoon. Toimintojen uudelleen järjestelyssä noudatetaan valtion virkamieslain (750/1994) 5 a—5 c §:n säännöksiä. Lisäksi Luonnonvarakeskusta koskevaan lakiehdotukseen sisältyy henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös, jonka sisältöä selvitetään jäljempänä. Muutos toteutetaan yhteistoiminnassa valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (1233/2013) mukaisia menettelyjä noudattaen. Perustamishankkeen päätökset valmistellaan siten, että henkilöstöjärjestöjä kuullaan ennen hankkeen ohjausryhmän päätöksentekoa. Yhdistyvät laitokset noudattavat omassa päätöksenteossaan yhteistoiminnasta säädettyjä menettelyjä.

Yhdistyvien laitosten henkilöstön sekä Tiken tilastotoimen ja maataloustuotteen hintaseurantaa hoitavien virat siirretään virkamieslain 5 a §:n mukaisesti Luonnonvarakeskukseen. Keskukseen perustetaan pääjohtajan virka, joka täytetään valtion virkamieslain 5 c §:n 2 momentin mukaisesti julkista ilmoittautumismenettelyä käyttäen sen jälkeen, kun ehdotettu laki on hyväksytty ja vahvistettu. Nykyiset yhdistyvien laitosten ylijohtajien virat siirretään Luonnonvarakeskukseen virkamieslain 5 b §:n mukaisesti. Siirrettävien virkojen nimike ja tehtävät

muutetaan Luonnonvarakeskuksen viroiksi. Maa- ja metsätalousministeriöllä on toimivalta toteuttaa muutokset.

Esitykseen sisältyy työsopimussuhteessa olevaa henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös. Säännöksen tarkoituksena on turvata henkilöstön yhdenvertaisuus muutoksessa siten, että muutosturva toteutuisi samojen periaatteiden mukaisesti riippumatta palvelussuhdelajista. Sekä virka- että työsuhteen osalta turvataan palvelussuhteen jatkuvuus muutoshetkellä. Yhdistyvien laitosten ja Tiken työsopimussuhteessa oleva henkilöstö siirtyisi Luonnonvarakeskuksen palvelukseen työsopimussuhteessa. Määräaikaisessa työsopimussuhteessa oleva henkilö siirtyisi Luonnonvarakeskuksen palvelukseen määräaikaisen työsuhteensa keston ajaksi. Säännös vastaa virkamieslain 5 a §:n säännöksiä, joita sovelletaan virkamiehiin. Lisäksi palvelussuhteen katsotaan palvelussuhde-etuuksien määräytymisen kannalta jatkuneen valtiolla yhdenjaksoisena. Näin ollen kertyneet lomat ja mahdolliset työsopimussuhteeseen liittyvät lomarahasaatavat siirtyvät henkilön mukana Luonnonvarakeskukseen. Lisäksi säädettäisiin siitä, että työsopimussuhteessa oleva henkilö voitaisiin siirtää ilman suostumustaan, jos hänet siirretään työssäkäyntialueellaan tai työssäkäyntialueelleen. Säännös vastaa virkamieslain 5 a §:n 3 momentin säännöstä.

Henkilöstön sijoittaminen perustettavaan organisaatioon toteutetaan vaiheittain avaamalla mahdollisuus ilmoittautua yksikön johtajan tehtävään tai mahdollisiin muihin esimiestehtäviin, pääjohtajan tehtävää lukuun ottamatta, sekä toteuttamalla tehtävien koesijoittelu ennen organisaation varsinaista vahvistamista. Henkilöstölle varataan myös mahdollisuus vaikuttaa sijoittumiseensa. Ensisijaisesti henkilölle pyritään löytämään aikaisempia tehtäviä vastaavia tehtäviä. On kuitenkin mahdollista, että henkilön tehtävät muuttuvat uudessa organisaatiossa. Jos tehtävät muuttuvat olennaisesti virkasuhteessa olevan henkilön kannalta, noudatetaan valtion virkamieslain 5 c §:n menettelyä.

Esityksellä ei ole vaikutusta henkilöstön palvelussuhdelajiin. MTT:n 747 henkilöstä 533 on työsopimussuhteisia, 214 virkasuhteessa (tiedot tammikuulta 2014). Metlan osalta vastaavat luvut ovat 302 ja 343. RKTL:n henkilöstöstä 157 on työsopimussuhteessa ja 96 virkasuhteisia. Tiken tilastotoimialueen 27 henkilöstä 11 on työsopimussuhteessa ja 16 virkasuhteessa. Näin ollen enemmistö henkilöstöstä on työsopimussuhteessa (virkasuhteessa 669/työsuhteessa 1003, tammikuu 2014).

Yhdistyvissä laitoksissa hoidetaan nykyisin tutkimuksen lisäksi viranomaistehtäviä, joihin liittyy julkisen vallan käyttöä. Viranomaistehtäviä hoidettaisiin näiltä osin jatkossakin virkasuhteessa. Tehtävien organisointia ja vaikutuksia henkilöstön tehtävänkuviin valmistellaan Luonnonvarakeskuksen perustamishankkeessa. Henkilöt siirretään siinä virkasuhteessa tai työsopimussuhteessa, jossa he muutoksen hetkellä ovat. On kuitenkin mahdollista, että henkilöiden tehtävät muuttuvat joko heidän aloitteestaan tai työnantajan aloitteesta. Tämä saattaa vaikuttaa tarkoituksenmukaisen palvelussuhdelajin valintaan.

Esityksen valmistelun aikana selvitettiin vaihtoehtoa, jossa Luonnonvarakeskuksen henkilöstön palvelussuhdelaji olisi suoraan lain nojalla muutettu pääsääntöisesti myös virkasuhteessa olevien osalta työsopimussuhteeksi. Selvitys tapahtui sellaisessa vaiheessa, jossa yhdistyviä laitoksia, henkilöstöjärjestöjä ja muita asiaan kuuluvia tahoja oli jo kuultu. Esityksen aikataulu ei myöskään mahdollistanut uutta lausuntokierrosta ja asiaan kuuluvia yhteistoimintamenettelyjä. Kaiken kaikkiaan henkilöstön palvelussuhteen muuttaminen ehdotetun lain nojalla työsopimussuhteeksi olisi voinut vaikuttaa erityisesti siinä tilanteessa, että Luonnonvarakeskuksen ensimmäisinä toimintavuosina joudutaan irtisanomaan henkilöstöä säästötoimenpiteiden johdosta. Irtisanotun henkilön takaisinottovelvollisuus poikkeaa toisistaan palvelussuhdelajista riippuen. Palvelussuhdelaji vaikuttaa myös sairasloman ajalta maksettavaan palkkaan. Kysymyksessä on sellainen henkilön asemaan vaikuttava muutos, ettei sen toteuttamista lainsäädännöllä ilman uutta kuulemista ja perusteellista valmistelua pidetty mahdollisena.

Sen sijaan Luonnonvarakeskusta perustettaessa virkasuhteessa oleva henkilö voi suostumuksellaan siirtyä virkasuhteesta työsopi-

mussuhteeseen. Tämä mahdollisuus tarjotaan Luonnonvarakeskukseen siirtyvälle virkamiehelle viivytyksettä sen jälkeen kun ylin johto on tullut nimitetyksi ja henkilöiden tehtävänkuvat on määritelty. Palvelussuhdelajin muutos edellyttää tällöin henkilön suostumusta. Julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä, mukaan lukien hallintopäätösten valmistelu ja ratkaiseminen sekä tosiasiallinen hallintotoiminta, hoidetaan kuitenkin jatkossakin virkasuhteessa. Luonnonvarakeskuksen tehtävien organisoinnin ja henkilöstön tehtävien tultua määritellyksi pyritään siihen, että samoissa tai samankaltaisissa tehtävissä käytetään samaa palvelussuhdelajia ja että ainoastaan julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä hoitavat ovat virkasuhteessa.

Esitykseen sisältyvän Luonnonvarakeskuksen perustamista koskevan lain voimaantullessa yhdistyvien laitosten virastokohtaiset virka- ja työehtosopimukset lakkaavat. Luonnonvarakeskus kuuluu valtion kollektiivisopimusten ja niiden neuvottelujärjestelmän piiriin. Voimassaolevat keskustason sopimukset koskevat uutta virastoa. Virastotason sopimuksella voidaan tarkentaa palvelussuhteen ehtoja. Näistä ehdoista neuvotellaan ja sovitaan Luonnonvarakeskuksen ja asianomaisten henkilöstöjärjestöjen kesken.

Perustettavalle tutkimuslaitokselle neuvotellaan uusi, tuloksellista toimintaa edistävä palkkausjärjestelmä. Keskeisenä tavoitteena on laatia viraston tuloksellista toimintaa tukeva palkkausjärjestelmä. Siirtyvän henkilöstön palkkataso turvataan siten kuin siitä on sovittu valtion keskustason virka- ja työehtosopimuksessa. Palkkausjärjestelmästä pyritään sopimaan tai ainakin saavuttamaan neuvottelutulos ennen kuin Luonnonvarakeskus aloittaa toimintansa. Luonnonvarakeskukselle neuvotellaan myös sopimukset luottamusmiestoiminnan järjestämisestä, yhteistoiminnasta ja työsuojelun yhteistoiminnasta. Työaikamuotoa ja -järjestelmiä koskevissa päätöksissä huomioidaan erityisesti Luonnonvarakeskuksen toiminnalliset tarpeet.

4.3 Yritysvaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä toiminnallisia tai taloudellisia vaikutuksia yrityksiin tai elinkeinoelämään. Ruoka- ja luonnonvarojen tilastotoimen keskittämisen oletetaan kuitenkin vaikuttavan edullisesti yritysten tiedonantotaakkaan. Tämä tapahtuu toimintaa kehittämällä. Yhteentoimiva palvelurakenne ja tietoarkkitehtuurin hyvä hallinta keventää yritysten hallinnollista taakkaa. Hallinnollista taakkaa voidaan vähentää tilastotehtäviä priorisoimalla, tiedonkeruita yhdistelemällä, uuden tilastotuotantomallin mukaisesti otosten tehokkaalla suunnittelulla ja hallinnollisia aineistoja tehokkaammin hyödyntämällä sekä selkeyttämällä tilastotuotannon ja seurannan rajapintoja. Luonnonvarakeskus myös hankkisi Tilastokeskukselta tiedonkeruupalveluita sekä selvittää mahdollisuuksia hyödyntää Tilastokeskuksen yritystietojärjestelmää ja sen yritystiedonkeruun koordinaatiorekisteriä. Tällöin voidaan mahdollisesti yhdistää tiedonkeruita.

Kaiken kaikkiaan kokonaisvaltaisella maa-, metsä-, vesi- ja elintarviketalouden tutkimuskokonaisuudella kyetään palvelemaan toimijoita aiempaa tehokkaammin ja antamaan yksittäisille asiakkaille aiempaa kokonaisvaltaisempia ratkaisuja toimialaan liittyvistä asioista. Lisäksi voidaan nykyistä paremmin luoda kasvavia mahdollisuuksia ekologisesti kestävälle yritystoiminnalle ja tuotantotaloudelle. Luonnonvaratiedon ja osaamisen kokonaisvaltaisella hallinnalla saavutetaan aiempaa suurempi vaikuttavuus.

4.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esitys tukee Luonnonvarakeskukseen yhdistettävien toimintojen sopeuttamista ja kehittämistä niiden muutosten edessä, jotka seuraavat muun muassa valtion tutkimusrahoituksen kokonaisuudistuksesta. Luonnonvarakeskus joutuu sopeuttamaan toimintaansa kokonaisuudistuksessa päätettyjen toimenpiteiden johdosta. Vuoteen 2017 mennessä Luonnonvarakeskuksen määrärahat vähenevät 19,1 milj. euroa vuoden 2013 talousarvioon (yhdistyvien laitosten määrärahat yhteensä, ei sisällä Tiken tilastotoimintaa) verrattuna. Toisin sanoen toimintamenorahoitus vähenee vuoteen 2017 mennessä noin 20 prosentilla. Tähän on valmistauduttu laatimalla talous- ja rakenneohjelma, joka sisältää toimipaikkoihin, infrastruk-

tuuriin ja henkilöstöön liittyviä sopeuttamistoimenpiteitä. Ennen kaikkea ohjelma sisältää tavoitteen toiminnan kannattavuuden ja kustannustietoisuuden lisäämisestä.

Ensisijaisesti toimintaympäristön muutos pyritään kompensoimaan lisäämällä täydentävän rahoituksen, kuten julkisen tutkimusrahoituksen, osuutta. Organisaatiomuutoksen toteuttaminen lisää ensi vaiheessa kustannuksia. Samalla fuusiosta seuraavat synergiaedut ja säästöt syntyvät pidemmällä aikavälillä. Kehyksiin sopeutuminen edellyttää varautumista myös rakenteellisiin muutoksiin. Tavoitteena on muutoksissakin turvata ydintehtävien hoitaminen ja henkilöstön asema. Laitosten yhteenlaskettua henkilötyövuosimäärää joudutaan Luonnonvarakeskuksessa vähentämään hallitusti, mutta sopeuttamistoimenpiteissä pyritään ensisijaisesti hyödyntämään luonnollista poistumaa. Henkilöstöön kohdistuvia säästötoimenpiteitä ei kyetä täysin välttämään, jollei toimintamenojen pienenemistä kyetä tasapainottamaan täydentävän rahoituksen turvin. Perustettavan Luonnonvarakeskuksen toiminta tukeutuu jatkossakin vahvaan alueelliseen toimipaikkaverkostoon, vaikka toimipaikkarakennetta joudutaan tiivistämään. Samassa yhteydessä infrastruktuuria kevennetään ja kiinteitä kustannuksia pyritään muuttamaan muuttuviksi kustannuksiksi sopimus- ja yhteistyöjärjestelyin. Tutkimuksen resurssit ja korkea osaamistaso pyritään turvaamaan. Niukkojen resurssien tilanteessakin pyritään turvaamaan kyky hankkia ulkopuolista tutkimusrahoitusta varaamalla tutkimuksen omarahoitusosuuteen, rahoituksen hakemiseen sekä tutkimushankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen riittävästi voimavaroja. Viranomaistehtäviä priorisoidaan, voimavaroja kohdennetaan ydintehtäviin ja haetaan synenergiaetuja uuden organisaation puitteissa toimintatapoja kehittämällä. LYNET-yhteistyön kautta haetaan uusia mahdollisuuksia toimintojen kehittämiseen tehokkuuden lisäämiseksi. Kaiken kaikkiaan voimavarojen ja tehtävien yhdistäminen ja keskittäminen esitetyllä tavalla antaa yhdistyville laitoksille kokonaisuutena paremmat mahdollisuudet sopeutua toimintamenorahoituksen supistumiseen, tutkimusrahoituksesta käytävään kilpailuun ja toimintojen kehittämiseen.

Esitys ei välittömästi vaikuta Luonnonvarakeskukseksi yhdistyvien laitosten toimipaikkarakenteeseen, mutta antaa huomattavia mahdollisuuksia toimipaikkarakenteen kehittämiseen. Uuden viraston toimipaikkaverkko kattaa koko Suomen. Esityksen laatimisen hetkellä Luonnonvarakeskukseksi yhdistettävät organisaatiot toimivat 38 paikkakunnalla. Toimipaikoista neljä oli yhteisiä. Luonnonvarakeskuksen alueilla sijaitsevissa toimipaikoissa ja -pisteissä suoritettavat tehtävät ovat luonteeltaan joko valtakunnallisesti tai alueellisesti palvelevia. Toiminnan keskittämisen ja/tai hajauttamisen tavoitteena on tasapuolisuus ja tehokkuus koko maata ajatellen.

Esitys vaikuttaa myös muiden viranomaisten toimintaan. Se selkeyttää ja yksinkertaistaa maa- ja metsätalousministeriön harjoittamaa tulosohjausta. Nykyisin kutakin yhdistyvää virastoa ohjataan muun muassa erillisten tulossopimusten kautta. Jatkossa tulosohjaus yhtenäistyy ja siirtyy aiempaa strategisemmalle tasolle. Tulosohjaus on kokonaisvaltaisempaa suhteessa uusiutuvia luonnonvaroja koskevan tiedon tuotantoon. Luonnonvarakeskuksen toiminta Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymässä jatkuu aikaisemman toimintamallin mukaisesti.

MTT, Metla ja RKTL sekä Tiken tilastotuotanto palvelevat monin tavoin eri viranomaisia. Palvelusta sovitaan vuosittaisissa MMM:n kanssa tehtävissä tulossopimuksissa ja säännöllisessä tulosohjauskäytännössä. Lisäksi virastot tekevät osittain keskinäisiä tilastotuotannon palvelusopimuksia ja erilliset palvelusopimukset Tilastokeskuksen kanssa. Uusi laitos keventää virastojen välistä palvelusopimusrakennetta ja voi palvella myös viranomaisia aiempaa kokonaisvaltaisemmin. Uusi laitos myös keventää Tilastokeskuksen tilastotuotannon koordinaatiotehtäviä sekä tehostaa virastojen tilastotuotannon raportointia Tilastokeskukselle, kun Suomen virallisen tilaston tuottajien lukumäärä pienenee. Lisäksi uusi laitos keventää eri organisaatioiden välistä tilastoyhteistyörakenteita sekä tehostaa kansainvälisen ja EU-vaikuttamisen valmistelua. Yhteensovittamalla ja yhtenäistämällä luonnonvara- ja ruokatalouden tilastotuotanto palvellaan paremmin nykyisiä tiedonkäyttäjiä ja voidaan kehittää tuottavasti uusia palveluita heidän tarpeisiin, tunnistaa

uusia tiedonkäyttäjiä, tuottaa tilastotietoa uusiin tietotarpeisiin hyödyntäen yhteentoimivia tietovarantoja ja avointa dataa. Esitys konkretisoi valtionvarainministeriön Ympäristö-, luonnonvara- ja energiatilastoinnin kehittämistä, kokoamista yhteen ja alueellistamista valmistelleen työryhmän suositukset tilastoyhteistyöstä yhteiseen toimintamalliin luonnonvara- ja ruokatalouden tilastojen osalta (VM 24/2011).

4.5 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä ympäristövaikutuksia eikä vaikutuksia kuntien talouteen, kansalaisten asemaan tai toimintaan yhteiskunnassa. Esityksellä ei myöskään ole vaikutuksia miesten ja naisten väliseen tasa-arvoon.

Luonnonvarakeskuksen perustamisella pyritään siihen, että laaja ja monitieteinen tutkimusympäristö on innostava ja houkutteleva yhteistyökumppani sekä kilpailukykyinen työnantaja. Uuden viraston laaja alueellinen toimipaikkaverkosto parantaa työntekijöiden mahdollisuuksia alueelliseen liikkuvuuteen. Ehdotus luo myös uusia mahdollisuuksia alueelliseen vaikuttamiseen ja maaseudun elinvoimaisuuden edistämiseen.

Luonnonvarakeskuksen muodostamisen yksi tavoite on parantaa suomalaisen tutkimustoiminnan kansainvälistä kilpailukykyä. Monialainen osaamispohja ja kasvava kriittinen massa luo edellytyksiä laajempaan kansainväliseen vaikuttavuuteen sekä EU- ja kansainvälisten rahoituslähteiden tehokkaampaan hyödyntämiseen. Kansainvälisen toiminnan vahvistuminen tukee myös kotimaisen tutkimusosaamisen kehittämistä.

Luonnonvarakeskuksen toiminnan tieteellinen ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus määräytyy paljolti sen mukaan, miten tehokkaasti uusi tieto ja osaaminen kyetään muokkaamaan tuotteiksi ja palveluiksi. Asiakkuuksien hyvä tunnistaminen ja hoito sekä palvelujen tuottaminen asiakaslähtöisemmin on tullut aiempaa merkityksellisemmäksi, kun julkinen rahoitus on vähenevää ja kilpailu sekä vapaasta tutkimusrahoituksesta että kaupallisesta palvelutuotannosta kasvaa. Luonnonvarakeskuksen toiminta-ajatuksena on tuottaa asiakkailleen tieteellisen työn ja teknologisen kehittämisen tuloksena syntyvää osaamista, tuotteita ja palveluja ja synnyttää asiakasläheisellä toiminnallaan lisäarvoa luonnonvaroihin perustuvan kestävän elinkeinotoiminnan harjoittamiselle. Tästä syystä panostetaan erityisesi tiedon ja teknologian siirtoon ja vahvistetaan toiminnon strategista asemaa nykytilanteeseen verrattuna. Ehdotuksella pyritään siihen, että kokonaisvaltaisemmalla luonnonvaratiedon ja osaamisen hallinnalla kyetään parantamaan tarjottavien palveluiden sisältöä ja saatavuutta.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on käynnistynyt koko hallinnonalan yhteinen avoimen datan ohjelma. Luhti 2015 hankkeessa on selvitetty tilastoaineistojen mikroaineistojen tutkimuskäyttöä. Tilastoaineistojen julkaisemista ja tutkimuspalvelua kehitetään edelleen. Tilastontuottajat ovat avaamassa niitä tilastoaineistoja, joita voidaan tilastojen tietosuojan puitteissa avata mikrotasolla. Luonnonvarakeskuksessa tilastoaineistojen tutkimuskäyttöä edistetään hyödyntämällä avointa dataa ja kehittämällä tutkijoille suunnattua palvelua. Kaiken kaikkiaan tämä edistää kerättyjen tilastoaineistojen hyödyntämistä kansallisissa sekä kansainvälisissä tutkimushankkeissa. Sähköiset tilastopalvelut palvelevat laajalti yhteiskuntaa ja sen eri toimijoita.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Esityksen valmistelu on kuitenkin tapahtunut tiiviissä yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen perustamishankkeen organisaation kanssa. Luonnonvarakeskuksen perustamishankkeessa ovat edustettuna sulautuvien tutkimuslaitosten johto ja henkilöstö sekä maa- ja metsätalousministeriö. Esityksen sisältö perustuu pitkälti perustamishankkeessa tapahtuneeseen valmisteluun, ja esitysluonnosta on käsitelty perustamishankkeen ohjaus- ja johtoryhmissä, hankkeen yhteistoimintaryhmässä ja maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan yhteistoimintaelimessä. Lisäksi esityksen sisällöstä on neuvoteltu valtion työmarkkinalaitoksen kanssa.

Hallituksen esitysluonnoksesta on pyydetty lausuntoa seuraavilta tahoilta: valtioneuvoston kanslia, valtionvarainministeriö, oikeus-

ministeriö, ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Tilastokeskus, Suomen ympäristökeskus SYKE, Elintarviketurvallisuusvirasto, Maanmittauslaitos, Geodeettinen laitos, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus, Maaseutuvirasto, Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Metsäntutkimuslaitos, Metsähallitus, Suomen riistakeskus, Suomen metsäkeskus, Paliskuntain yhdistys, Suomen Akatemia, Teknologian tutkimuskeskus VTT, TEKES, Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL, Palkansaajajärjestö Pardia ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Elintarviketeollisuusliitto ry, Metsäteollisuus ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f., Metsätalouden kehittämiskeskus TAPIO, Pro Agria keskusten liitto, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Kalatalouden keskusliitto, Suomen kuntaliitto, Suomen metsästäjäliitto, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry, Tutkimuslaitosten johtajien neuvosto TUNE, Aalto-yliopisto, Åbo Akademi sekä Helsingin, Itä-Suomen, Lapin, Jyväskylän, Oulun, Vaasan, Turun ja Tampereen yliopistot.

Lausunnoista on laadittu lausuntoyhteenveto, joka on julkaistu valtioneuvoston hankerekisterissä HARE:ssa.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esityksen lisäksi eduskunnan käsiteltävänä ovat seuraavat hallituksen esitykset, joilla on liityntä Luonnonvarakeskuksen perustamista koskevaan hallituksen esitykseen:

Hallituksen esitys laiksi Maanmittauslaitoksesta annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi sisältää lakiesitykset, joilla toteutettaisiin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tieto- ja paikkatietotehtävien kokoaminen Maanmittauslaitoksen yhteyteen. Tämä merkitsee Tiken sekä Geodeettisen laitoksen tehtävien ja toimintojen siirtämistä Maanmittauslaitokseen. Tiken muut kuin käsillä olevan hallituksen esityksen piiriin kuuluvat tilastoviranomaistehtävät ja maataloustuotteiden hintaseurantatehtävät siirtyisivät Maanmittauslaitokselle. Näitä ovat erityisesti hallinnonalan toimialasidonnaiset tietohallinnon asiantuntijatehtävät. Siten Maanmittauslaitos tuottaisi jatkossa tietohallinnon asiantuntijapalveluita myös Luonnonvarakeskukselle.

Hallituksen esityksessä kalastuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi säädetään Luonnonvarakeskukselle sisävesillä tapahtuvan kaupallisen kalastuksen seurantaan liittyviä tehtäviä.

Hallituksen esitykseen eduskunnalle ympäristösuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien (HE 214/2013 vp.) muuttamisesta sisältyy säännös, jossa ehdotetaan tehtäviä Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskukselle. Vastaava säännös sisältyy voimassa olevaan ympäristönsuojelulain 24 §:ään, jonka muuttamista koskeva lakiehdotus sisältyy käsillä olevaan hallituksen esitykseen. Riippuen hallituksen esitysten käsittelyn etenemisestä, vireillä oleva ympäristönsuojelulain uudistus tulisi huomioida 10. lakiehdotuksen sisältöä käsiteltäessä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioon.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki Luonnonvarakeskuksesta

1 §. *Toimiala.* Pykälässä säädettäisiin Luonnonvarakeskuksen toimialasta ja hallinnollisesta asemasta. Pykälän 1 momentin mukaan Luonnonvarakeskuksen toimialana olisi uusiutuvien luonnonvaroihin kestävään käyttöön perustuvan kilpailukykyisen elinkeinotoiminnan sekä hyvinvoinnin ja maaseudun elinvoimaisuuden edistäminen. Maaseudun elinvoimaisuuden osalta toimiala kattaa uusiutuvien luonnonvarojen hoitoa ja kestävää käyttöä koskevien näkökulmien ohella myös maaseudun asuinympäristönä, paikallisen kehittämistyön sekä kokonaisvaltaisesti maaseudun elinkeinotoiminnan. Toimiala sisältää MTT:n, Metlan ja RKTL:n nykyiset tehtävät sekä kuvaa laitoksen eroavaisuutta muiden valtion sektoritutkimuslaitosten toimialoista.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin Luonnonvarakeskuksen hallinnollinen asema. Luonnonvarakeskus kuuluisi maa- ja metsätalousministeriön toimialaan.

2 §. *Tehtävät.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Luonnonvarakeskuksen pääasiallisista tehtävistä toimialallaan. Tehtävät vastaavat yhdistyvien tutkimuslaitosten nykyisiä tehtäviä. Säännökseen otettaisiin yleisellä tasolla sellaiset Luonnonvarakeskuksen tehtävät, joista ei ole muualla laissa säännöksiä. Uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvan elinkeinotoiminnan ja hyvinvoinnin sekä maaseudun elinvoimaisuuden edistämiseksi Luonnonvarakeskus harjoittaisi tieteellistä tutkimustoimintaa, tiedon ja teknologian siirtoa sekä tarjoaisi asiantuntijapalveluita yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi. Lisäksi se tuottaisi toimialaansa koskevia tilastoja, jollei tehtävä kuulu muulle viranomaiselle kuten esimerkiksi Tilastokeskukselle. Lisäksi Luonnonvarakeskus hoitaisi toimialaansa kuuluvat geenivaratehtävät. Toimintaansa varten Luonnonvarakeskus ylläpitäisi rekisterejä sekä edistäisi kansainvälistä yhteistyötä. Luonnonvarakeskuksen eräistä muista julkisista hallintotehtävistä ja erityisesti julkisen vallan käyttöä sisältävistä tehtävistä säädetään muualla lainsäädännössä. Lisäksi keskuksen tulisi hoitaa maa- ja metsätalousministeriön sille erikseen määräämät tehtävät.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Luonnonvarakeskuksen toimimisesta tilastolaissa tarkoitettuna tilastoviranomaisena. Tarkoituksena on keskittää hallinnonalalla tuotettavat Euroopan tilastojärjestelmään ja muihin kansainvälisiin velvoitteisiin perustuvat tilastot Luonnonvarakeskukseen. Samalla tilastoviranomaisroolia laajennettaisiin jäljempänä ruoka- ja luonnonvaratilastoja koskevan lakiesityksen yhteydessä kuvatulla tavalla.

3 §. *Luonnonvarakeskuksen organisaatio ja johtaminen.* Pykälässä säädettäisiin Luonnonvarakeskuksen organisaation ja johtamisjärjestelmän perusteista.

Sen 1 momentti koskisi organisaation perusteita. Luonnonvarakeskuksen organisaatio muodostuisi valtakunnallisista tulosvastuullisista yksiköistä sekä koko keskuksen toimialan kattavista toiminnoista. Yksiköiden ja prosessien johtajista sekä näiden kelpoisuusvaatimuksista säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Lisäksi pykälän 1 momentissa säädettäisiin tilastotehtävien hoidon organisoimisesta Luonnonvarakeskuksessa. Euroopan tilastojärjestelmää koskevat säännökset, erityisesti Euroopan tilastoasetuksen 2 artikla, ja sen tulkintaa koskevat käytännesäännöt edellyttävät, että tilastojärjestelmään kuuluvien tilastotehtävien hoito organisoidaan siten, että ammatillinen riippumattomuus ja puolueettomuus voidaan turvata. Tilastolain 2 §:n 2 momentin mukaan tilastoviranomaisten tulee olla tilastojen kehittämiseen, tuottamiseen, ja jakamiseen välittömästi liittyviä tehtäviä hoitaessaan ammatillisesti riippumattomia. Niiden on toimittava puolueettomasti, objektiivisesti, kustannustehokkaasti ja luotettavasti sekä huolehdittava tilastosalaisuuden toteutumisesta. Samat vaatimukset koskevat kaikkea tilastojen tuottamista.

Lisäksi EU:n tilastoasetuksen 20 artiklan mukaan tilastoviranomaisten on toteutettava kaikki lainsäädännölliset, hallinnolliset ja organisatoriset toimenpiteet salassa pidettävien

tietojen fyysisen ja loogisen suojan turvaamiseksi. Tämä turvaaminen tapahtuu selkeimmin sellaisessa organisaation osassa, jonka tehtäviin ei kuulu muita kuin edellä mainittuja tehtäviä tai tehtäviä, jotka voidaan käytännesääntöjen ja kansainvälisten suositusten mukaan liittää tilastoviranomaistehtäviin. Tilastotuotannon ja tutkimustoiminnan välisen yhteyden sekä tietovarantojen yhteiskäytön tärkeys tunnustetaan, ja niitä edistetään Euroopan tilastoasetuksen 23 artiklan sekä tilastolain 3 §:n säännösten puitteissa. Luonnonvarakeskus harjoittaa hyvin monipuolista toimintaa, eikä sen yksiköiden tehtäväala rajaudu pelkästään tieteelliseen tutkimukseen.

Näin ollen on tarpeen luoda rakenteet, joissa tilastoviranomaistehtäviä hoitava yksikkö voidaan hallinnollisesti ja toiminnallisesti erottaa tutkimusorganisaation muista osista, jotka tieteellisen tutkimuksen ohella hoitavat hallinnollisia tehtäviä tai tuottavat maksullisia asiantuntijapalveluita esimerkiksi yrityksille. Luonnonvarakeskuksessa olisi tilastotehtävien hoitamista varten keskuksen muiden tehtävien hoitamisesta hallinnollisesti erillinen ja riippumaton tulosvastuullinen yksikkö. Tällä halutaan varmistaa tilastotehtävien hoidon ammatillinen riippumattomuus ja puolueettomuus tavalla, joka on läpinäkyvä niin tilastoviranomaistoimintaa valvovien tahojen kuin tiedonantovelvollisten näkökulmasta. Yksikköä johtaisi tilastojohtaja, joka vastaisi Luonnonvarakeskuksen tehtäviin kuuluvien tilastojen tuottamisesta laadukkaasti ja tuloksellisesti. Tilastotehtäviä hoitava yksikkö toimisi pääjohtajan alaisuudessa siten, että edellä mainittu tilastojen kehittämiseen, tuottamiseen ja jakeluun liittyvä päätöksenteko kuuluisi kuitenkin tilastojohtajan erityisen ratkaisuvallan piiriin. Tilastojohtajan tehtävistä ja ratkaisuvallasta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin pääjohtajan asemasta ja tehtävistä Luonnonvarakeskusta johtaisi pääjohtaja. Tämä vastaisi Luonnonvarakeskuksen toiminnan tuloksellisuudesta ja tehokkuudesta sekä vahvistaisi keskuksen työjärjestyksen.

Yhdistyvillä tutkimuslaitoksilla on johtokunnat. Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvosto asettaisi johtokunnan tukemaan Luonnonvarakeskuksen toiminnan strategista johtamista. Lisäksi Luonnonvarakeskus voisi asettaa tehtäviensä hoitamiseksi tarpeellisia neuvottelukuntia. Johtokunnan tehtävistä ja päätösvallasta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

4 §. *Pääjohtajan nimittäminen ja kelpoisuusvaatimukset.* Pääjohtajan nimittäisi pykälän 1 momentin mukaan valtioneuvosto. Pykälän 2 momentin mukaan pääjohtajan kelpoisuusvaatimuksena olisi ylempi korkeakoulututkinto, tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

5 §. *Ratkaisuvalta.* Pykälässä säädettäisiin ratkaisuvallasta. Pääjohtaja ratkaisisi ne Luonnonvarakeskukselle kuuluvat asiat, jollei niitä ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty muun tahon ratkaistaviksi. Pääjohtaja voisi ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka työjärjestyksen nojalla muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava. Ottooikeus ei koskisi tilastojohtajan ratkaisuvallan piiriin kuuluvia asioita, joista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

6 §. *Sopimusten tekeminen ja lahjoitukset.* Pykälässä säädettäisiin Luonnonvarakeskuksen toimintaa tukevan rahoituksen ja palveluiden hankkimisesta. Ensimmäisessä momentissa säädettäisiin keskuksen oikeudesta tehdä sopimuksia toimialaansa kuuluvien tehtävien suorittamiseksi. Näitä olisivat tutkimus-, selvitys- ja tilastotehtävät sekä tutkimusohjelmien toteuttaminen. Luonnonvarakeskus voisi hankkia tehtävän suorittamiseen tarvittavan palvelun muilta toimijoilta, kuten yliopistolta, ammattikorkeakoululta, tutkimuslaitokselta, Tilastokeskukselta tai yksityisen sektorin toimijoilta. Jos kyseessä on Luonnonvarakeskukselle säädetty hallintotehtävä, tehtävän hoitamista ei voida siirtää muulle toimijalle sopimuksella. Asiantuntijapalveluiden hankinta voitaisiin toteuttaa talousarvion rajoissa.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin säännös Luonnonvarakeskuksen mahdollisuudesta tarjota maksullisia palveluita kaikille kysymykseen tuleville yhteistyökumppaneille. Nykyisin yhdistyvien laitosten maksullisen palvelutoiminnan tuotot ovat noin 9 miljoonaa euroa vuodessa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin Luonnonvarakeskuksen oikeudesta ottaa vastaan lahjoituksia. Lahjoitukset eivät kuitenkaan saa vaarantaa viranomaistehtävien hoitamisen riippumattomuutta ja objektiivisuutta.

7 §. *Maksut.* Pykälän mukaan Luonnonvarakeskuksen suoritteista perittäviin maksuihin sovellettaisiin valtion maksuperustelakia (150/1992).

8 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Pykälässä säädettäisiin valtuudesta antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä Luonnonvarakeskuksen johtamisesta, tehtävistä, asioiden ratkaisemisesta, ylimmän johdon tehtävistä sekä henkilöstön nimittämisestä ja arvonimistä. Lisäksi asetuksella säädettäisiin tarkemmin johtokunnan asettamisesta, tehtävistä ja ratkaisuvallasta.

Luonnonvarakeskuksen tutkimus- ja kehittämistoiminnan sekä tiedon ja tilastojentuotannon kohteet säädettäisiin asetuksella. Lisäksi asetukseen otettaisiin säännökset maa-, metsä- ja porotalouden tuotantoympäristöjen, riista- ja kalakantojen, vesien ja meren tilaa ja kehitystä sekä vieraslajien seurantaa, ilmastonmuutosta sekä uusiutuvien luonnonvarojen käytön ympäristövaikutuksia koskevan tiedon tuottamisesta. Kysymys on muusta tiedon tuotannosta kuin varsinaisesta tieteellisestä tutkimuksesta. Asetuksessa säädettäisiin myös geenivarojen suojeluun ja kestävään käyttöön liittyvistä tehtävistä.

Tarkempia määräyksiä Luonnonvarakeskuksen toimintojen ja tehtävien järjestämisestä, toimipaikoista ja ratkaisuvallasta annettaisiin 2 momentin mukaan työjärjestyksellä.

9 §. *Voimaantulo.* Ehdotetun lain on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksesta, riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta sekä Metsäntutkimuslaitoksesta annettujen lakien kumoamisesta.

Esitykseen on pääosin sisällytetty lakiehdotukset erityislainsäädäntöön tehtävistä muutoksista. Näin on menetelty kaikissa niissä tapauksissa, joissa Luonnonvarakeskukselle annetaan toimivaltaa hallintotehtävän hoitamiseen. Eräissä tapauksissa Luonnonvarakeskuksen tehtäviin kuuluvasta kokonaisuudesta säädetään ministeriön asetuksella tai eräissä tapauksissa määräys sisältyy aikaisemman perustuslain ajalta olevaan ministeriön päätökseen. Lainsäädännön muuttamiseksi tarvittavan siirtymäajan vuoksi pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan muussa laissa tai asetuksessa oleva viittaus 2 momentissa mainittuun lakiin, tarkoittaisi lakiehdotuksen voimaan tultua viittausta ehdotettuun lakiin. Vastaavasti viittaus maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskukseen, riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokseen tai Metsäntutkimuslaitokseen tarkoittaisi ehdotetun lain tultua voimaan Luonnonvarakeskusta.

10 §. *Tehtävien hoitoa koskevat siirtymäsäännökset.* Pykälässä säädettäisiin Luonnonvarakeskuksen perustamista koskevista siirtymäjärjestelyistä. Tarkoituksena on, että Luonnonvarakeskus jatkaa MTT:n, RKTL:n sekä Metlan toimintaa. Edellä mainituissa laitoksissa ehdotetun lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat, voimassa olevat sitoumukset ja sopimukset sekä niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyisivät 1 momentin mukaan Luonnonvarakeskukselle. Säännös ei koske yhdistyvissä laitoksissa sovellettavia virka- ja työehtosopimuksia. Ne eivät siirry ehdotetun säännöksen perusteella.

Lisäksi pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilastotehtävien hoitoa koskevista siirtymäjärjestelyistä. Ehdotetun lain voimaan tullessa vireillä olevat tilastoviranomaistoimintaa koskevat asiat, voimassa olevat sitoumukset ja sopimukset sekä niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyisivät Luonnonvarakeskukselle. Säännös koskisi myös muita kuin tilastoviranomaisroolissa ylläpidettyjä tilastoja sekä maataloustuotteiden hintaseurantaa.

Säännöksen tarkoituksena on turvata toiminnan jatkuvuus. Pääsääntöisesti Luonnonvarakeskuksen muodostavien laitosten voimassa olevat sopimukset pyritään uudistamaan ennen ehdotetun lain voimaantuloa. Näin menetellään niissä tilanteissa, joissa sopimuksen ehtojen mukaan sopimus on organisaation uudistumisen johdosta irtisanottava tai muutettava, tai sopimuksen muuttaminen on toiminnan kannalta välttämätöntä. Ehdotettua siirtymäsäännöstä sovellettaisiin, jollei sopimusten ja sitoumusten sisällöstä muuta johdu. Tarkoituksena ei myöskään ole puuttua ennen ehdotetun lain voimaantuloa syn-

tyneiden sopimusten tai sitoumusten sisältöön, jos sopimuksen tai sitoumuksen osapuolet ovat nimenomaisesti halunneet suojautua toisen sopimusosapuolen organisaatiorakenteessa tapahtuvien muutosten varalta. Taannehtivaan sopimussuhteisiin puuttumiseen on suhtauduttu perustuslain tulkintakäytännössä kielteisesti joskin eräitä poikkeuksia on sallittu (PeVL 5/2002 vp.). Luonnonvarakeskuksen sijaan tulo sopimuksen osapuoleksi ei lähtökohtaisesti vaikuta toisen sopimusosapuolen asemaa heikentävästi. Luonnonvarakeskukseen siirtyvät MTT:n, Metlan ja RKTL:n tehtävät, henkilöstö ja osaaminen sekä hallinnassa oleva omaisuus. Näin ollen sen sijaantulo sopimussuhteeseen ei aiheuta periaatteellista tai vaikutuksiltaan olennaista muutosta nykytilanteeseen sopimuskumppaneiden kannalta (PeVL 33/1998 vp.).

11 §. *Pykälässä säädettäisiin henkilöstöä koskevista siirtymäjärjestelyistä.* Pykälän 1 momentin mukaan Luonnonvarakeskuksen perustamisessa noudatettaisiin virkamieslain 5 a—5c §:n säännöksiä, joiden sisältöä ja soveltamista on selvitetty tarkemmin edellä kappaleessa 4.2. Säännöksiä sovelletaan ainoastaan virkamiehiin.

Pykälän 2-5 momentissa säädettäisiin työsopimussuhteessa olevaa henkilöstöä koskevista siirtymäjärjestelyistä. Tarkoituksena on turvata henkilöstön yhdenvertaisuus muutoksessa siten, että muutosturva toteutettaisiin mahdollisimman pitkälti virkamieslain 2 luvussa säädettyjen periaatteiden mukaisesti riippumatta palvelussuhdelajista. Pykälän 2 momentin mukaan Metlan, RKTL:n ja MTT:n sekä maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen tilastotehtäviä hoitava, työsopimussuhteessa oleva henkilöstö siirtyisi ehdotetun lain voimaan tullessa Luonnonvarakeskuksen palvelukseen työsopimussuhteessa. Määräaikaisessa työsopimussuhteessa oleva henkilö siirtyy Luonnonvarakeskuksen palvelukseen määräaikaisen työsuhteensa keston ajaksi. Vastaava säännös sisältyy valtion virkamieslain 5 a §:n 1 ja 2 momenttiin.

Pykälän 3 momentin mukaan Luonnonvarakeskukseen siirtyvän henkilöstön palvelussuhteen katsottaisiin palvelussuhde-etuuksien määräytymisen kannalta jatkuneen valtiolla yhdenjaksoisena. Kysymys on esimerkiksi ennen ehdotetun lain voimaantuloa kertyneiden lomien siirtymisestä tai lomarahoista.

Pykälän 4 momentin mukaan työsopimussuhteessa oleva henkilö voitaisiin siirtää ilman suostumustaan, jos hänet siirretään omalla työssäkäyntialueellaan tai omalle työssäkäyntialueelleen. Työssäkäyntialueella tarkoitetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 9 §:n mukaista aluetta. Vastaava säännös sisältyy virkamieslain 5 a §:n 3 momenttiin.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan otettavaksi viittaus voimassa oleviin työehtosopimuksiin sekä työsopimussuhteeseen sovellettavaan lainsäädäntöön.

1.2 Laki ruoka- ja luonnonvaratilastoista

1 §. *Soveltamisala.* Pykälässä säädetään soveltamisalasta. Laki koskee Luonnonvarakeskuksen toimintaa tilastolaissa tarkoitettuna tilastoviranomaisena. Laissa säädettäisiin tilastoviranomaistoiminnan piiriin kuuluvasta tilastotuotannosta. Voimassa olevan maaseutuelinkeinotilastoista annetun lain soveltamisalaan kuuluvat maa- ja puutarhatalouden sekä niihin liittyvän kaupan ja jalostuksen sekä muiden maaseutuelinkeinojen harjoittamista koskevat tilastot. Lakiehdotuksessa tilastoviranomaistehtävää ehdotetaan laajennettavaksi siten, että se kattaa erät kalatalouta sekä metsien taloudellista hyödyntämistä, puun kauppaa ja metsien suojelua koskevat tilastot.

Pykälän 2 momentin mukaan lakia sovellettaisiin myös maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmistä annetun lain (284/2008) mukaisen rekisterinpidon yhteydessä kerättyihin tilastotietoihin. Lähinnä kysymys on nykyisin Tiken tilastotarkoituksia varten ylläpitämien tilastotarkoituksiin kerättyjen rekisteritietojen luovuttamista koskevista periaatteista. Vastaava säännös sisältyy maaseutuelinkeinotilastolakiin.

Tilastotarkoituksia varten kerättävien tietojen keräämisen perusteisiin muun muassa tietojen maksuttomuuteen, ja järjestämiseen, tietojen käsittelyyn ja tilastojen laatimiseen sekä tietojen salassapitoon ja luovuttamiseen sovellettaisiin tilastolakia, jollei ehdotetussa

laissa toisin säädetä. Tällainen erityissäännös sisältyy lakiehdotuksen 4 §:ään.

2 §. *Ruoka- ja luonnonvaratilastot.* Pykälässä säädettäisiin Luonnonvarakeskuksen tilastoviranomaistehtävän piiriin kuuluvista ruoka- ja luonnonvaratilastoista. Näitä olisivat tilastot, jotka kuuluvat Euroopan tilastoohjelmaan eli EU:n tilastoasetusten perusteella tuotettavat tilastot, erilaisten kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten perusteella tuotettavat tilastot sekä välittömästi edellä tarkoitettujen tilastojen tuotantoa palvelevat tilastot. Tilastoviranomaistehtävään sisältyisivät myös eräät yhteiskunnallisesti merkittävät tilastot.

Tilastoviranomaistehtävän piiriin kuuluisivat jatkossakin Tiken tuottamat tilastot, jotka koskevat maatalouden rakennetta, tuotantomenetelmiä ja -panoksia, peltokasvi-, puutarha- ja kotieläintuotantoa, tuotannon vaikutuksia ympäristöön sekä maataloustuotteiden hintoja. Nykyisistä Tiken tuottamista tilastoista tilastoviranomaisen valtuuksin tuotettaviin tilastoihin kuuluisivat jatkossa myös elintarvikkeiden turvallisuutta koskevat tilastot.

Lisäksi Luonnonvarakeskus tuottaisi tilastoviranomaisena ammattikalastusta, vesiviljelyä ja kalatuotteiden markkinoita ja kauppaa kuvaavat tilastot, jotka nykyisin tuottaa RKTL. Metlan tuottamista tilastoista tilastoviranomaistehtävän piiriin sisältyisivät metsien taloudellista hyödyntämistä, puumarkkinoiden toimintaa sekä metsien hoitoa ja suojelua kuvaavat tilastot. Tilastoviranomaistoiminnan piiriin kuuluisivat myös MTT:n EU:n tietotarpeisiin tuottamat ravinnetase sekä pellon vuokrauksen hinnat osana maatalouden tuotantopanoksia.

3 §. *Tiedonantovelvollisuus.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin elinkeinoharjoittajien tiedonantovelvollisuudesta. Tiedot olisi luovutettava Luonnonvarakeskukselle, joka huolehtii tietojen oikeellisuudesta ja suojaamisesta tilastolain periaatteiden mukaisesti. Tiedonantovelvollisuus koskisi niitä yhteisöjä ja luonnollisia henkilöitä, jotka elinkeinonaan harjoittavat maa- ja puutarhataloutta, kalastusta tai vesiviljelyä, maatalous- tai kalastustuotteen jalostusta tai kauppaa taikka metsänhoitoa tai puun tuotantoa, jalostusta tai kauppaa. Säännös koskisi myös metsänomistajia. Velvollisuus koskisi tilastojen laatimisen kannalta välttämättömiä tietoja harjoitetun toiminnan lajista, sijainnista, omistus- ja hallintasuhteista, tuotteista, taloudesta ja toiminnan edellyttämistä tuotantopanoksista sekä muista voimavaroista ja niiden käytöstä. Tiedonantovelvollisten piiriä ehdotetaan laajennettavaksi kalatalouden ja metsätalouden harjoittajiin tilastoviranomaisroolin laajentumisen johdosta. Säännös vastaa sisällöltään tilastolaissa Tilastokeskukselle säädettyjä tiedonsaantioikeuksia sen tuottaessa muita kuin 1 §:ssä mainittuja tilastoja.

Valtion viranomaiset ja muut julkista hallintotehtävää hoitavat tahot olisivat velvollisia antamaan Luonnonvarakeskukselle salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitetut tiedot. Säännöksessä tiedonantovelvollisuus ulotetaan koskemaan valtion viranomaisten ohella muita julkista hallintotehtävää hoitavia tahoja. Tiedonantovelvollisiksi tulisi näin ollen Suomen metsäkeskus siltä osin kuin tiedot on saatu julkista hallintotehtävää hoidettaessa. Näiden tiedonantovelvollisuus rajoittuisi siis hallintotehtävää hoidettaessa saatuihin tietoihin.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi voimassa olevaa sääntelyä vastaava Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen, jäljempänä MELA, erityinen tiedonantovelvollisuus. MELA olisi velvollinen luovuttamaan ehdotetussa laissa tarkoitettujen tilastojen laatimiseksi salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat maatilaan, sen hallintaan ja maatalouslomituspalvelujen käyttöön liittyvät tiedot sekä maa- ja puutarhatilan omistajaa ja haltijaa koskevat nimi-, henkilötunnus- ja osoitetiedot.

4 §. *Tietojen luovuttaminen tutkimusta tai tilastollista selvitystä varten.* Vastaava säännös sisältyy maaseutuelinkeinotilastolain 3 §:ään. Sen tarkoituksena on säätää tilastolakia laajemmat mahdollisuudet luovuttaa tiedonkeruuvaltuuksin kerättyjä tietoja tieteellistä tutkimusta tai tilastollista selvitystä varten. Tilastolain 13 §:n mukaan tieteellistä tutkimusta tai yhteiskuntaoloja koskevaa tilastollista selvitystä varten ei voida luovuttaa sellaisia tietoja, joista tilastoyksikkö suoraan tunnistaa. Luonnonvarakeskus voisi kuitenkin ehdotetun säännöksen mukaan luovuttaa myös tunnistetiedoilla varustetut tiedot hen-

kilön iästä, sukupuolesta, koulutuksesta ja ammatista edellyttäen, että tietojen saajalla on henkilötietolain (523/1999) mukainen oikeus kerätä ja tallettaa näitä tietoja.

5 §. *Rangaistussäännökset.* Pykälässä säädettäisiin tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin sekä väärän tiedon tai ilmoituksen antamisen rangaistavuudesta. Ainoastaan tahallinen teko olisi rangaistava. Säännöksen soveltamisala laajentuisi maaseutuelinkeinotilastolain rangaistussäännökseen verrattuna 3 §:ssä säädettyjen tiedonantovelvollisten piirin laajentumisen myötä. Rikosnimike ja rangaistussäännöksen muotoilu on muutettu vastaamaan voimassa olevaa lakiteknistä ohjeistusta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Luonnonvarakeskuksen mahdollisuudesta jättää rikosilmoitus tekemättä, jos tiedonantovelvollisuuden laiminlyöntiä taikka väärän tiedon antamista on pidettävä kokonaisuutena ilmeisen vähäisenä rikoksena.

6 §. *Voimaantulo.* Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

Lailla kumottaisiin maaseutuelinkeinotilastolaki.

1.3 Tilastolaki

2 §. *Valtion tilastotoimi ja tilastoja laativat viranomaiset.* Pykälän 2 momenttiin sisältyvät määritelmät. Sen 1 kohtaan tehtäisiin muutos, joka aiheutuu tilastoviranomaistehtävien siirtämisestä Tikestä Luonnonvarakeskukseen.

1.4 Laki kasvinsuojeluaineista

26 §. *Tilastoviranomaiset.* Pykälässä säädetään kasvinsuojeluaineita koskevaa tilastotietoa tuottavien viranomaisten tehtävistä. Pykälään tehtäisiin muutos, joka aiheutuu Tiken tilastoviranomaistehtävien siirtämisestä Luonnonvarakeskukseen.

27 §. *Asiantuntijaviranomaiset ja –laitokset.* Pykälän 1 momentin 1 kohtaan tehtäisiin muutos, joka aiheutuu MTT:n ja Metlan kasvinsuojeluaineiksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden tarkastustehtävän siirtämisestä Luonnonvarakeskukselle.

46 §. *Perittävät maksut.* Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi muutos, joka koskee maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen tilastoviranomaistehtävien siirtoa Luonnonvarakeskukselle. Lisäksi teknisenä muutoksena poistettaisiin viittaus metsänviljelyaineistoa koskevan tilaston asemaan virallisena tilastona.

1.5 Rehulaki

15 §. *Rehujen merkintävaatimukset.* Pykälän 4 momenttiin tehtäisiin muutos, joka aiheutuu MTT:n rehujen energia- ja valkuaisarvojen määrittelyä koskevan tehtävän siirtämisestä Luonnonvarakeskukselle.

1.6 Laki puutavaran mittauksesta

6 §. *Luonnonvarakeskus ja viralliset mittaajat.* Pykälässä on säädetty Metlan puutavaranmittaukseen liittyvistä tehtävistä. Tehtävät siirrettäisiin Luonnonvarakeskukselle. Tehtävien sisältöön ei ehdoteta muutoksia.

7 §. *Puutavaranmittauksen neuvottelukunta.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi Luonnonvarakeskuksen perustamisesta aiheutuva muutos.

9 §. *Mittauslautakunnan kokoonpano.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi Luonnonvarakeskuksen perustamisesta sekä Metlan puutavaranmittausta koskevien tehtävien siirtämisestä aiheutuva muutos.

12 §. *Mittauslautakunnan jäsenyydestä vapautuminen.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi Luonnonvarakeskuksen perustamisesta sekä Metlan puutavaranmittausta koskevien tehtävien siirtämisestä aiheutuva muutos.

14 §. *Mittausmenetelmäryhmät.* Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että puutavaranmittauksessa käytettäviä muuntolukuja koskevat määräykset antaa Luonnonvarakeskus, jolle siirtyvät Metlan puutavaranmittausta koskevat tehtävät.

29 §. *Virallisen mittauksen vireillepano.* Pykälän 1 momentissa säädetään virallista mittausta koskevan hakemuksen tekemisestä Metlalle. Jatkossa hakemus toimitettaisiin Luonnonvarakeskukselle.

32 §. *Virallisen mittaajan mittauspöytäkirjan tiedoksianto ja arkistointi.* Pykälän 3 momentissa säädettäisiin alkuperäisen mitta-

uspöytäkirjan arkistoimisesta Metlan sijaan Luonnonvarakeskuksessa.

34 §. *Tehdasmittausilmoitus.* Pykälässä säädettäisiin tehdasmittausilmoituksen tekemisestä jatkossa Metlan sijaan Luonnonvarakeskukselle.

38 §. *Valvontamittauksen pöytäkirjan tiedoksianto ja arkistointi.* Pykälän 3 momentin mukaan valvontamittauksen alkuperäinen pöytäkirja arkistoitaisiin Metlan sijaan Luonnonvarakeskuksessa.

50 §. *Mittauslautakunnan pöytäkirja ja päätös.* Pykälän 4 momenttia muutettaisiin siten, että mittauslautakunnan alkuperäinen pöytäkirja arkistoitaisiin Metlan sijaan Luonnonvarakeskuksessa.

57 §. *Mittauslautakunnan kustannusten maksaminen.* Pykälän 1 momentin mukaan Luonnonvarakeskus ottaisi hoitaakseen Metlalle säädetyt mittauslautakunnan kustannusten maksamiseen liittyvät tehtävät.

Pykälän 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö määräisi mittauslautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille toimituspäivältä suoritettavan palkkion suuruuden ja kustannusten korvausten perusteet. Säännös on uusi. Vastaava säännös sisältyi kumottuun puutavaranmittauslakiin (364/1991), jonka nojalla annetun vuodelta 2008 olevan ministeriön päätöksen mukaan puheenjohtajan palkkio oli 220 euroa ja jäsenen palkkio 180 euroa. Päätöksen mukaan puheenjohtajalle ja jäsenelle suoritetaan päivärahaa ja matkakustannusten korvausta kulloinkin voimassa olevassa valtion virkaehtosopimuksessa sovittujen perusteiden mukaisesti.

1.7 Metsälaki

12 §. *Metsätalous suojametsissä.* Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin muutos, jonka myötä Metlan tehtävä seurata suojametsäalueiden uudistumista siirtyisi Luonnonvarakeskukselle.

1.8 Kolttalaki

11 §. *Kalaistutukset.* Pykälään tehtäisiin muutokset, jotka aiheutuvat Luonnonvarakeskuksen perustamisesta. Kalaistutustehtävä voitaisiin jatkossa antaa RKTL:n sijaan Luonnonvarakeskukselle.

1.9 Laki maataloustuotteiden markkinajärjestelystä

42 §. *Tietojen ilmoittamisessa toimivaltainen viranomainen ja ilmoitusmenettelyt.* Sokeria lukuun ottamatta maataloustuotteiden hintaselvitysten kerääminen ja toimittaminen asianomaiselle EU:n toimielimelle kuuluu Tiken tehtäviin. Hintaselvitykseen liittyvät tehtävät siirrettäisiin pykälän 1 momentin mukaan Luonnonvarakeskukselle.

85 §. *Hintaselvityksiin liittyvät hallinnolliset pakkokeinot.* Pykälässä säädetään mahdollisuudesta käyttää pakkokeinoja hintaselvityksen antamisvelvollisuuden toteuttamiseksi. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi muutokset, jotka aiheutuvat tehtävän siirtämisestä Luonnonvarakeskukselle.

90 §. *Muutoksenhaku.* Tiken hintaselvityksiä koskevaan päätökseen on voinut hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vastaava mahdollisuus olisi Luonnonvarakeskuksen päätöksestä.

1.10 Ympäristösuojelulaki

24 §. *Muut viranomaiset ja laitokset.* Ympäristönsuojelulain 13 §:n mukaan työkoneen tai laitteen markkinoille tuojalta voidaan edellyttää tyyppihyväksynnän hankkimista. Lain 24 §:ssä säädetään asiantuntijaviranomaisista. Maatalouden työkoneiden osalta tyyppihyväksynnän voi myöntää MTT. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että tehtävä siirtyy Luonnonvarakeskukselle.

1.11 Geenitekniikkalaki

6 §. *Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset.* Pykälässä säädetään geenitekniikan asiantuntijaviranomaisista. Pykälän 2 momentissa mainittuihin asiantuntijalaitoksiin ovat lukeutuneet kaikki kolme yhdistyvää tutkimuslaitosta. Säännökseen tehtäisiin Luonnonvarakeskuksen perustamisesta aiheutuva muutos.

1.12 Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä

4 §. *Viranomaiset.* Pykälässä säädetään lain toimeenpanoviranomaisista. Pykälän 1 mo-

mentin mukaan ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö ohjaavat ja seuraavat toimialoillaan lain täytäntöönpanoa. Suomen ympäristökeskus hoitaa ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön määräämiä tehtäviä ja RKTL maa- ja metsätalousministeriön määräämiä tehtäviä lain täytäntöön panemiseksi. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että RKTL:n tehtävä siirrettäisiin Luonnonvarakeskukselle.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi muutos, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan viranomaisista Luonnonvarakeskus vastaisi jatkossa merenhoidon seuranta- ja muista tehtävistä toimialallaan.

1.13 Maastoliikennelaki

13 §. *Moottorikelkkailureitti.* Valtion luonnonsuojelualueiden hallinta on keskitetty Metsähallitukselle. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan viittaus Metlan tehtäviin, jotka liittyvät moottorikelkkailureitin perustamiseen.

32 §. *Valvonta.* Valtion luonnonsuojelualueiden hallinta on keskitetty Metsähallitukselle. Pykälän 3 momentista poistettaisiin Metlan toimivalta valvoa moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttöä maastossa.

33 §. *Pysähtymisvelvollisuus.* Pykälään tehtäisiin edellä 13 ja 32 §:n kohdalla esitetyin perustein muutos, jolla Metlan toimivaltuudet lain toimeenpanossa poistetaan.

1.14 Riistahallintolaki

3 §. *Suomen riistakeskuksen hallitus.* Pykälän 1 momentissa säädetään muun muassa hallituksen kokoonpanossa. Jatkossa hallitukseen kuuluisi RKTL:n edustajan sijaan Luonnonvarakeskuksen edustaja.

4 §. *Valtakunnallinen riistaneuvosto.* Pykälän 2 momentissa säädetään valtakunnallisen riistaneuvoston kokoonpanosta. Säännöstä muutettaisiin siten, että RKTL:n sijaan riistaneuvostoon kuuluisi Luonnonvarakeskuksen edustaja.

1.15 Laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmistä

5 §. *Rekisterinpitoon liittyvät vastuut.* Pykälässä säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmään kuuluvien rekistereiden ylläpitovastuista. Pykälään tehtäisiin muutos, joka aiheutuu maa- ja metsätalousministeriön tilastoviranomaistehtävien siirtämisestä Luonnonvarakeskukselle. Tilastollisia rekistereitä ylläpitää jatkossa Luonnonvarakeskus.

Lisäksi tilastollisten rekisterien siirtyminen Luonnonvarakeskukseen vaikuttaa myös muiden Tiken nykyisten tehtävien hoitamiseen. Tiken maataloustukihallinnon avustavat tehtävät siirtyisivät vuoden 2015 alusta Maanmittauslaitokselle. Näitä avustavia tehtäviä ovat muun muassa erilaisten raporttien tekninen toteutus maaseutuelinkeinohallinnon rekistereistä ja tietojen tekninen toimitus joko viranomaiselle tai tietojenluovutuspäätöksen saaneelle, valvontaotantojen tekninen toteutus sekä hakemusten hallinnolliset ristiintarkastukset. Näiden tehtävien hoitamiseksi ehdotetaan, että Maanmittauslaitoksella olisi oikeus käyttää ja päivittää tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa.

7 §. *Tietojen luovuttamisesta päättävä viranomainen.* Pykälässä säädetään viranomaisten toimivallasta päättää tietojärjestelmiin sisältyvien tietojen luovutuksesta. Jatkossa tilastollisten rekistereiden ylläpito kuuluisi Luonnonvarakeskukselle. Niiden osalta Luonnonvarakeskus päättäisi myös rekisteritietojen luovuttamisesta.

1.16 Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta

7 c §. *Pykälässä säädetään metsästäjärekisterin tietojen luovuttamisesta.* Säännökseen ehdotetaan tehtäväksi muutos, jonka mukaan tietoja voitaisiin luovuttaa RKTL:n sijaan Luonnonvarakeskukselle, jolle siirtyy muun muassa metsästystä koskevien tilastojen laatiminen.

1.17 Laki metsätuhojen torjunnasta

12 §. Pykälässä säädetään Metlan velvollisuudesta seurata ja ennakoida metsätuhoja

aiheuttavien kasvitautien ja tuhoeläinten esiintymistä ja leviämistä sekä tutkia tuhojen syy- ja seuraussuhteita sekä tuhojen taloudellista merkitystä. Lisäksi säädetään velvollisuudesta ilmoittaa seurannan tuloksista eräissä tilanteissa Suomen Metsäkeskukselle tai Elintarviketurvallisuusvirastolle sekä velvollisuudesta raportoida seurannan tuloksista maa- ja metsätalousministeriölle. Edellä tarkoitetut tehtävät ja velvollisuudet siirtyisivät Luonnonvarakeskukselle.

1.18 Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä

24 §. *Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen.* Pykälässä säädetään kalastus- ja vesiviljelyalusrekisteriin sisältyvien henkilötietojen luovuttamisesta. Tietoja voitaisiin jatkossa luovuttaa RKTL:n sijaan Luonnonvarakeskukselle, jolle siirtyvät kalataloutta koskevat tilastotehtävät siltä osin kuin tehtävä ei kuulu Tilastokeskukselle.

1.19 Laki porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta

17 §. *Tuhon toteamisesta ja vahingon arvioinnista aiheutuvat kustannukset.* Laki porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Sen 17 §:n 1 momentissa säädetään RKTL:n tehtävästä tuhon toteamisessa. Säännöstä esitetään muutettavaksi siten, että tehtävä siirtyisi lain voimaan tultua Luonnonvarakeskukselle.

2 Tarkemmat säännökset

Esityksessä ehdotetaan valtuussäännöstä, jonka mukaan Luonnonvarakeskuksen johtamisesta, tehtävistä, asioiden ratkaisemisesta, ylimmän johdon tehtävistä sekä henkilöstöstä, nimittämisestä ja arvonimistä säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi asetuksella säädettäisiin tarkemmin johtokunnan asettamisesta, tehtävistä ja ratkaisuvallasta. Virkojen kelpoisuusvaatimuksista säädettäisiin valtion virkamieslain 8 §:n 2 momentin nojalla. Luonnos valtioneuvoston asetukseksi on hallituksen esityksen liitteenä.

3 Voimaantulo

Esitykseen sisältyvät lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Laki porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain muuttamisesta tulisi kuitenkin voimaan samaan aikaan kuin muutettava laki, jonka voimaantulosta säädetään asetuksella.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Perustuslain 119 §:n 2 momentin mukaan valtion toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Yleisillä perusteilla säännöksessä tarkoitetaan lähinnä yksikön nimeä, toimialaa sekä pääasiallisia tehtäviä ja toimivaltaa (PeVl 17/2009 vp.) Luonnonvarakeskus käyttäisi julkista valtaa hoitaessaan muun muassa tilastoviranomaisen tehtäviä sekä kasvinsuojeluaineiden tarkastukseen, puutavaran mittaukseen sekä maataloustuotteiden hintaseurantaan liittyviä tehtäviä. Näin ollen Luonnonvarakeskuksen toimialaa, tehtäviä, organisaatiota ja johtamisjärjestelmää koskevat perussäännökset ehdotetaan otettavaksi Luonnonvarakeskuksesta annettavaan lakiin.

Lisäksi perustuslakivaliokunta on pitänyt asianmukaisena, että lain tasolla säädetään ainakin pääjohtajan kelpoisuudesta. Näin on ollut etenkin niissä tapauksissa, joissa pääjohtajan virkaan liittyy merkittäviä toimivaltuuksia tai yksikön tehtävät ja toimivaltuudet sitä luonteensa puolesta muutoin edellyttävät (PeVL 17/2009 vp, PeVL 5/2008 vp, PeVL 20/2007 vp). Muun muassa maataloustuotteiden hintaseurantaan liittyvien hallinnollisten pakkokeinojen osalta Luonnonvarakeskus käyttää merkittävää julkista valtaa. Lähtökohtaisesti pääjohtaja ratkaisee Luonnonvarakeskukselle kuuluvat asiat, jollei toisin säädetä. Ratkaisuvaltaa voidaan siirtää työjärjestyksellä, jonka pääjohtaja hyväksyy, toiselle virkamiehelle. Näin ollen pääjohtajan tehtävät sekä nimitystoimivalta ja kelpoisuusvaatimukset ehdotetaan otettavaksi lakiin. Lisäksi edellä mainittujen julkisen vallan käyttöä sisältävien tehtävien osalta asianomaisiin erityislakeihin otettaisiin säännökset

Luonnonvarakeskuksen toimivallasta. Lakiehdotukset voitaisiin näin ollen käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Luonnonvarakeskuksesta annettavaan lakiin ehdotetaan otettavaksi siirtymäsäännös, jonka mukaan yhdistyvien laitosten sekä Tiken tilastotehtävien hoitoa koskevat voimassa olevat sopimukset ja sitoumukset siirtyisivät lain voimaan tullessa Luonnonvarakeskukselle. Ehdotettua siirtymäsäännöstä sovellettaisiin, jollei sopimusten ja sitoumusten sisällöstä muuta johdu. Tarkoituksena ei ole puuttua ennen ehdotetun lain voimaantuloa syntyneiden sopimusten tai sitoumusten sisältöön, jos sopimuksen tai sitoumuksen osapuolet ovat nimenomaisesti halunneet suojautua toisen sopimusosapuolen organisaatiorakenteessa tapahtuvien muutosten varalta. Taannehtivaan sopimussuhteisiin puuttumiseen on suhtauduttu perustuslain tulkintakäytännössä kielteisesti joskin eräitä poikkeuksia on sallittu (PeVL 5/2002 vp.). Luonnonvarakeskuksen sijaan tulo sopimuksen osapuoleksi ei lähtökohtaisesti vaikuta toisen sopimusosapuolen asemaa heikentävästi. Luonnonvarakeskukseen siirtyvät MTT:n, Metlan ja RKTL:n tehtävät, henkilöstö ja osaaminen sekä hallinnassa oleva omaisuus. Näin ollen sen sijaantulo sopimussuhteeseen ei aiheuta periaatteellista tai vaikutuksiltaan olennaista muutosta nykytilanteeseen sopimuskumppaneiden kannalta (PeVL 33/1998 vp.).

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

Luonnonvarakeskuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Toimiala

Uusiutuvien luonnonvarojen kestävään käyttöön perustuvan kilpailukykyisen elinkeinotoiminnan sekä hyvinvoinnin ja maaseudun elinvoimaisuuden edistämistä varten on Luonnonvarakeskus.

Keskus kuuluu maa- ja metsätalousministeriön toimialaan.

2 §

Tehtävät

Luonnonvarakeskuksen tehtävänä on toimialallaan:

1) harjoittaa tieteellistä tutkimus- ja kehittämistoimintaa;

2) tuottaa tietoa ja asiantuntijapalveluita yhteiskunnallisen päätöksenteon sekä viranomaistoiminnan tueksi;

3) harjoittaa tiedon ja teknologian siirtoa;

4) tuottaa toimialaansa kuuluvia tilastoja, jollei tehtävä kuulu muulle viranomaiselle;

5) ylläpitää toiminnassaan tarvittavia rekistereitä;

6) hoitaa geenivarojen monimuotoisuuden säilyttämiseen liittyvät tehtävät;

7) edistää kansainvälistä yhteistyötä;

8) hoitaa muut sille laissa tai sen nojalla säädetyt tehtävät;

9) hoitaa maa- ja metsätalousministeriön sille erikseen määräämät tehtävät.

Luonnonvarakeskus toimii tilastolaissa (280/2004) tarkoitettuna tilastoviranomaisena.

3 §

Luonnonvarakeskuksen organisaatio ja johtaminen

Luonnonvarakeskuksen organisaatio muodostuu valtakunnallisista tulosvastuullisista yksiköistä sekä koko keskuksen toimialan kattavista toiminnoista. Keskuksessa on tilastotehtävien hoitamista varten muiden tehtävien hoitamisesta hallinnollisesti erillinen ja riippumaton tulosvastuullinen yksikkö.

Luonnonvarakeskusta johtaa pääjohtaja. Pääjohtaja vastaa keskuksen toiminnan tuloksellisuudesta ja tehokkuudesta sekä vahvistaa keskuksen työjärjestyksen.

Valtioneuvosto asettaa johtokunnan tukemaan Luonnonvarakeskuksen toiminnan strategista johtamista. Lisäksi keskus voi asettaa tehtäviensä hoitamiseksi tarpeellisia neuvottelukuntia.

4 §

Pääjohtajan nimittäminen ja kelpoisuusvaatimukset

Pääjohtajan nimittää valtioneuvosto.

Pääjohtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

5 §

Ratkaisuvalta

Pääjohtaja ratkaisee Luonnonvarakeskukselle kuuluvat asiat, jollei toisin säädetä. Pääjohtajalle kuuluvaa ratkaisuvaltaa voidaan

työjärjestyksellä siirtää muulle virkamiehelle. Pääjohtaja voi ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka työjärjestyksen nojalla muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava.

6 §

Sopimusten tekeminen ja lahjoitukset

Luonnonvarakeskus voi tehdä sopimuksia toimialaansa kuuluvien tutkimus-, selvitys- ja tilastotehtävien hoitamiseksi sekä tutkimusohjelmien toteuttamiseksi. Keskus voi talousarvionsa rajoissa käyttää asiantuntijoita.

Keskus voi tehdä toimialaansa kuuluvia selvityksiä ja tutkimuksia sekä antaa muita asiantuntijapalveluita maksua vastaan.

Keskus voi ottaa vastaa lahjoituksia toimintaansa varten.

7 §

Maksut

Luonnonvarakeskuksen suoritteista perittäviin maksuihin sovelletaan valtion maksuperustelakia (150/1992).

8 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkempia säännöksiä Luonnonvarakeskuksen johtamisesta, tehtävistä, asioiden ratkaisemisesta sekä johtokunnan asettamisesta, tehtävistä ja ratkaisuvallasta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös keskuksen henkilöstöstä ja arvonimistä.

Tarkempia määräyksiä Luonnonvarakeskuksen toimintojen ja tehtävien järjestämisestä, toimipaikoista ja ratkaisuvallasta annetaan työjärjestyksellä.

9 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksesta annettu laki (1395/1997), riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta annettu laki (1131/1987) sekä Metsäntutkimuslaitoksesta annettu laki (1114/1999).

Muussa laissa tai asetuksessa oleva viittaus 2 momentissa mainittuun lakiin, tarkoittaa tämän lain voimaan tultua viittausta tähän lakiin. Vastaavasti viittaus maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskukseen, riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokseen tai Metsäntutkimuslaitokseen tarkoittaa tämän lain tultua voimaan Luonnonvarakeskusta.

10 §

Tehtävien hoitoa koskevat siirtymäsäännökset

Luonnonvarakeskus jatkaa maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen, riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen sekä Metsäntutkimuslaitoksen toimintaa. Edellä mainituissa laitoksissa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat, voimassa olevat sitoumukset ja sopimukset sekä niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät Luonnonvarakeskukselle.

Luonnonvarakeskukselle siirtyvät maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua tilastoviranomaistoimintaa ja muita sen tuottamia tilastoja sekä maataloustuotteiden hintaseurantaa koskevat asiat, voimassa olevat sitoumukset ja sopimukset sekä niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut sopimukset ja sitoumukset siirtyvät Luonnonvarakeskukselle kuitenkin vain, jollei niiden sisällöstä muuta johdu.

11 §

Henkilöstön asema Luonnonvarakeskusta perustettaessa

Virkasuhteessa olevan henkilöstön asemasta säädetään valtion virkamieslain (750/1994) 5 a—5 c §:ssä.

Edellä 10 §:n 1 momentissa tarkoitetun laitoksen sekä maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitava, työsopimussuhteessa oleva henkilöstö siirtyy tämän lain voimaan tullessa Luonnonvarakeskuksen palvelukseen. Määräaikaisessa työsopimussuhteessa oleva henkilö siirtyy Luonnonvarakeskuksen palvelukseen määräaikaisen työsuhteensa keston ajaksi.

Siirtyvän henkilöstön palvelussuhteen katsotaan siihen liittyvien etuuksien määräytymisen kannalta jatkuneen valtiolla yhdenjaksoisena.

Työsopimussuhteessa oleva henkilö voidaan siirtää ilman suostumustaan, jos hänet siirretään työssäkäyntialueellaan tai työssäkäyntialueelleen. Työssäkäyntialueella tarkoitetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 9 §:n mukaista aluetta.

Työsopimussuhteen ehtoihin sovelletaan muilta osin, mitä niistä työehtosopimuksissa sovitaan tai laissa säädetään.

2.

Laki

ruoka- ja luonnonvaratilastoista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Luonnonvarakeskuksen toimintaan tilastolaissa (280/2004) tarkoitettuna tilastoviranomaisena.

Tätä lakia sovelletaan myös maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmistä annetun lain (284/2008) mukaisen rekisterinpidon yhteydessä kerättyihin tilastotietoihin.

Tietojen keräämisen perusteisiin ja järjestämiseen, tietojen käsittelyyn ja tilastojen laatimiseen sekä tietojen salassapitoon ja luovuttamiseen sovelletaan tilastolakia, jollei jäljempänä toisin säädetä.

2 §

Ruoka- ja luonnonvaratilastot

Luonnonvarakeskus tuottaa ja julkaisee tilastot, jotka koskevat:

1) maatalouden rakennetta, tuotantomenetelmiä ja -panoksia, peltokasvi-, puutarha- ja kotieläintuotantoa, tuotannon vaikutuksia ympäristöön sekä maataloustuotteiden hintoja;

2) metsien taloudellista hyödyntämistä, puumarkkinoiden toimintaa, metsien hoitoa ja metsien suojelua;

3) kalastusta, vesiviljelyä, kalataloutta ja kalastustuotteiden markkinoita;

4) elintarvikkeiden turvallisuutta.

3 §

Tiedonantovelvollisuus

Elinkeinonharjoittaja on velvollinen antamaan Luonnonvarakeskukselle 2 §:ssä tarkoitettujen tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot harjoittamansa toiminnan lajista, sijainnista, omistus- ja hallintasuhteista, tuotteista, taloudesta ja toiminnan edellyttämistä tuotantopanoksista sekä muista voimavaroista ja niiden käytöstä. Velvollisuus koskee luonnollista henkilöä tai yhteisöä, joka omistaa metsää, tai harjoittaa elinkeinonaan:

1) maa- ja puutarhataloutta;

2) kalastusta tai vesiviljelyä;

3) maatalous- tai kalastustuotteen jalostusta tai kauppaa;

4) metsänhoitoa tai puun tuotantoa, jalostusta tai kauppaa.

Valtion viranomaiset ja muut julkista hallintotehtävää hoitavat tahot ovat velvollisia antamaan Luonnonvarakeskukselle salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitetut tiedot. Julkista hallintotehtävää hoitavat tahot ovat velvollisia antamaan edellä tarkoitetut tiedot, jos ne on saatu hallintotehtävää hoidettaessa.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos on velvollinen antamaan Luonnonvarakeskukselle salassapitosäännösten estämättä hallussaan olevat maatilaan, sen hallintaan ja maatalouslomituspalvelujen käyttöön liittyvät tiedot sekä maatilan omistajaa ja haltijaa koskevat nimi-, henkilötunnus- ja osoitetiedot maa- ja puutarhatalouden harjoittajista.

4 §

Tietojen luovuttaminen tutkimusta tai tilastollista selvitystä varten

Sen estämättä, mitä tilastolain 13 §:ssä säädetään, Luonnonvarakeskus voi luovuttaa tieteellistä tutkimusta ja tilastollista selvitystä varten myös tunnistetiedoilla varustetut tiedot henkilön iästä, sukupuolesta, koulutuksesta ja ammatista edellyttäen, että tietojen saajalla on henkilötietolain (523/1999) mukainen oikeus kerätä ja tallettaa näitä tietoja.

5 §

Rangaistussäännös

Tiedonantovelvollinen, joka tahallaan laiminlyö 3 §:ssä tarkoitettujen tietojen antamisen taikka antaa tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi väärän tiedon tai ilmoituksen, on tuomittava *ruoka- ja luonnonvaratilastoja koskevan tiedonantovelvollisuuden rikkomisesta* sakkoon.

Jos 1 momentissa tarkoitettua rikosta on pidettävä kokonaisuudessaan ilmeisen vähäisenä, Luonnonvarakeskus voi jättää ryhtymättä toimenpiteisiin rikoksesta epäillyn saattamiseksi syytteeseen.

6 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan maaseutuelinkeinotilastoista annettu laki (1197/1996).

3.

Laki

tilastolain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tilastolain (280/2004) 2 §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 361/2013, seuraavasti:

2 §

Valtion tilastotoimi ja tilastoja laativat viranomaiset

— — — — — — — — — — — — — — —

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *tilastoviranomaisella* Tilastokeskusta valtion tilastotoimen yleisviranomaisena sekä Luonnonvarakeskusta, Tullia sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitosta niiden hoitaessa laissa säädettyjä tilastojen laadintaan liittyviä tehtäviä;

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

4.

Laki

kasvinsuojeluaineista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 26 ja 27 § sekä 46 §:n 3 momentti seuraavasti:

26 §

Tilastoviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii torjunta-aineita koskevista tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1185/2009 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetun tilaston markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista määristä mainitun asetuksen liitteen I mukaisesti.

Luonnonvarakeskus laatii 1 momentissa mainitun asetuksen 1 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetun tilaston kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista käyttömääristä maataloudessa mainitun asetuksen liitteen II mukaisesti.

27 §

Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset

Kasvinsuojeluaineiksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden hyväksymisen edellytysten selvittämiseksi jäljempänä mainitut valtion viranomaiset ja laitokset ovat velvolliset suorittamaan tällaisten aineiden ja valmisteiden tarkastuksia tai antamaan lausuntonsa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle hyväksymisen edellytyksistä seuraavasti:

1) biologisen tehokkuuden ja käyttökelpoisuuden arvioimisen osalta Luonnonvarakeskus;

2) kasvi- ja eläintuotteissa esiintyvien kasvinsuojeluainejäämien määrittämisen ja arvioimisen, Euroopan unionille laadittavien jäämien enimmäismääriä koskevien ehdotusten sekä kasvinsuojeluaineiden kemiallisten analyysien sekä fysikaalisten ja teknisten testien osalta Elintarviketurvallisuusvirasto.

46 §

Perittävät maksut

— — — — — — — — — — — — — — —

Viljelykasvien yhteenlasketun pinta-alan määrityksessä käytetään Luonnonvarakeskuksen ylläpitämää Suomen virallista tilastoa puutarha- (Puutarhatilastot) ja peltokasvialoista (Käytössä oleva maatalousmaatilastot) sekä Elintarviketurvallisuusviraston ylläpitämää tilastoa metsänviljelyaineistosta. Pinta-alana käytetään viiden viimeisen vuoden lukujen keskiarvoa.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

5.

Laki

rehulain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rehulain (86/2008) 15 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 34/2011, seuraavasti:

15 §

Rehujen merkintävaatimukset

— — — — — — — — — — — — — — —

Rehuaineista ja rehuseoksista ilmoitettavien energia- ja valkuaisarvojen tulee perustua Luonnonvarakeskuksen julkaisemiin laskentaperusteisiin, jollei Euroopan unionin lainsäädännössä muuta säädetä.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

puutavaran mittauksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan puutavaran mittauksesta annetun lain (414/2013) 6, 7, 9 ja 12 §, 14 §:n 3 momentti, 29 §:n 1 momentti, 32 §:n 3 momentti, 34 §, 38 §:n 3 momentti, 50 §:n 4 momentti ja 57 § seuraavasti:

6 §

Luonnonvarakeskus ja viralliset mittaajat

Luonnonvarakeskus huolehtii tämän lain mukaisista tutkimus- ja kehittämistehtävistä. Luonnonvarakeskus antaa maa- ja metsätalousministeriön pyynnöstä puutavaranmittausta koskevia lausuntoja.

Luonnonvarakeskuksessa on virallisia mittaajia, joiden tehtävänä on tämän lain noudattamisen valvonta, valvontamittaus ja mittauserimielisyyksien ratkaiseminen virallisena mittauksena. Virallisten mittaajien tehtäviin kuuluu myös puutavaran mittaukseen liittyvä neuvonta.

7 §

Puutavaranmittauksen neuvottelukunta

Maa- ja metsätalousministeriön toimialalla on puutavaranmittauksen olennaisten sidosryhmien edustajista koostuva puutavaranmittauksen neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tehtävänä on antaa lausuntoja, tehdä ehdotuksia puutavaran mittauksen kehittämiseksi sekä edistää ja ylläpitää hyviä mittauskäytäntöjä. Neuvottelukunta voi esittää Luonnonvarakeskukselle 14 §:n 3 momentissa tarkoitettujen muuntolukujen tarkistamista.

Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävien sisällöstä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Mittauslautakunnan kokoonpano

Mittauslautakuntaan kuuluu kaksi pysyvää jäsentä, joista toinen on puheenjohtaja, ja enintään kuusi vaihtuvaa asiantuntijajäsentä. Pysyvillä jäsenillä on kummallakin yksi henkilökohtainen varajäsen. Mitä tässä laissa säädetään mittauslautakunnan pysyvästä jäsenestä, koskee myös henkilökohtaista varajäsentä.

Virallinen mittaaja ja puutavaranmittauksen neuvottelukunnan jäsen eivät saa toimia mittauslautakunnan jäseninä. Luonnonvarakeskuksen palveluksessa oleva ei saa toimia mittauslautakunnan pysyvänä jäsenenä.

12 §

Mittauslautakunnan jäsenyydestä vapautuminen

Mittauslautakunnan jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriö vapauttaa 1 momentissa säädetyn estämättä mittauslautakunnan jäsenen tehtävästään, jos hän pyytää tehtävästä vapauttamista, hänet valitaan puutavaranmittauksen neuvottelukuntaan tai viralliseksi mittaajaksi taikka jos pysyvä jäsen valitaan Luonnonvarakeskuksen palvelukseen.

14 §

Mittausmenetelmäryhmät

— — — — — — — — — — — — — — —

Luonnonvarakeskus antaa määräykset yleisistä muuntoluvuista. Ennen määräyksen antamista siitä on pyydettävä lausunto puutavaranmittauksen neuvottelukunnalta.

29 §

Virallisen mittauksen vireillepano

Mittausosapuolen on toimitettava virallista mittausta koskeva hakemus Luonnonvarakeskuksen kirjaamoon kirjeitse tai sähköisesti.

— — — — — — — — — — — — — — —

32 §

Virallisen mittaajan mittauspöytäkirjan tiedoksianto ja arkistointi

— — — — — — — — — — — — — — —

Alkuperäinen mittauspöytäkirja arkistoidaan Luonnonvarakeskuksessa.

34 §

Tehdasmittausilmoitus

Tehdasmittaajan on ennen tehdasmittauksen aloittamista toimitettava Luonnonvarakeskuksen kirjaamoon mittauspaikkakohtainen ilmoitus keskuksen vahvistamalla lomakkeella, josta ilmenee:

1) tehdasmittaajan nimi, yhteystiedot ja mittauspaikka;

2) mittauspaikalla käytettävät mittausmenetelmät ja mittauslaitteet;

3) mittauksen aloittamisajankohta;

4) mittaustuloksen käyttötarkoitus: luovutus-, työ- tai urakointimittaus.

Jos 1 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, tehdasmittaajan on toimitettava niistä viipymättä ilmoitus Luonnonvarakeskuksen kirjaamoon.

38 §

Valvontamittauksen pöytäkirjan tiedoksianto ja arkistointi

— — — — — — — — — — — — — — —

Alkuperäinen pöytäkirja arkistoidaan Luonnonvarakeskuksessa.

50 §

Mittauslautakunnan pöytäkirja ja päätös

— — — — — — — — — — — — — — —

Alkuperäinen pöytäkirja arkistoidaan Luonnonvarakeskuksessa.

57 §

Mittauslautakunnan kustannusten maksaminen

Luonnonvarakeskus maksaa mittauslautakunnan jäsenten palkkiot, päivärahat ja matka- ja majoittumiskustannusten korvaukset.

Maa- ja metsätalousministeriö määrää mittauslautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille toimituspäivältä suoritettavan palkkion suuruuden ja kustannusten korvausten perusteet.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———————

7.

Laki

metsälain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan metsälain (1093/1996) 12 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1085/2013, seuraavasti:

12 §

Metsätalous suojametsissä

— — — — — — — — — — — — — — —

Luonnonvarakeskuksen tehtävänä on seurata suojametsäalueiden uudistumista metsäkeskuksen avustuksella.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

8.

Laki

kolttalain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kolttalain (253/1995) 11 §, sellaisena kuin se on laissa 1474/2009, seuraavasti:

11 §

Kalaistutukset

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla voidaan hankkia kalanpoikasia istutettaviksi koltta-alueen vesistöihin ja suorittaa muitakin kalavesien hoitoon liittyviä toimenpiteitä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetusta toimenpiteestä päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, joka voi antaa niiden toteuttamisen Metsähallituksen, Luonnonvarakeskuksen tai yhteisen vesialueen osakaskuntien suoritettavaksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain (999/2012) 42 §:n 1 momentti, 85 § ja 90 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 90 §:n 1 momentti laissa 1194/2013, seuraavasti:

42 §

Tietojen ilmoittamisessa toimivaltainen viranomainen ja ilmoitusmenettelyt

Hintaselvityksen antamisesta vastaavan toimijan on toimitettava tiedot Luonnonvarakeskukselle, joka käsittelee tiedot ja toimittaa ne EU:n toimielimille sekä tarvittaessa päättää tietojen luovutuksesta. Hyväksytyn sokerialan yrityksen on kuitenkin toimitettava tiedot Maaseutuvirastolle, joka vastaa edellä mainituista toimenpiteistä.

— — — — — — — — — — — — — — —

85 §

Hintaselvityksiin liittyvät hallinnolliset pakkokeinot

Jos hintaselvityksen antamisesta vastaava 41 §:ssä tarkoitettu toimija ei toimita tietoja asetetussa määräajassa, Maaseutuvirasto voi antaa sokerialan toimijalle ja Luonnonvarakeskus muille toimijoille määräyksen toimittaa puuttuvat tiedot asettamassaan määräajassa.

Luonnonvarakeskus voi asettaa tietojen antamiseen velvolliselle toimijalle hyväksyttyä sokerialan yritystä lukuun ottamatta tietojen toimittamista koskevan määräyksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

90 §

Muutoksenhaku

Maa- ja metsätalousministeriön, Luonnonvarakeskuksen, Elintarviketurvallisuusviraston, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tullin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin tullilaissa säädetään. Kunnan viranhaltijan ja toimielimen tekemää päätöstä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan, mitä elintarvikelain 74 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

10.

Laki

ympäristönsuojelulain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristönsuojelulain (86/2000) 24 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1342/2009, seuraavasti:

24 §

Muut viranomaiset ja laitokset

— — — — — — — — — — — — — — —

Liikenteen turvallisuusvirasto, Luonnonvarakeskus tai muu valtioneuvoston asetuksella säädettävä viranomainen huolehtii 13 §:n 2 momentissa tarkoitetusta tyyppihyväksynnästä siten kuin siitä valtioneuvoston asetuksella säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

11.

Laki

geenitekniikkalain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan geenitekniikkalain (377/1995) 6 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 955/2010, seuraavasti:

6 §

Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset

— — — — — — — — — — — — — — —

Geenitekniikan asiantuntijaviranomaisina ja -laitoksina toimivat omilla toimialoillaan Elintarviketurvallisuusvirasto, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus, Luonnonvarakeskus, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Suomen ympäristökeskus, Työterveyslaitos ja Teknologian tutkimuskeskus VTT.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

12.

Laki

vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 4 §:n 1 ja 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 momentti laissa 272/2011, seuraavasti:

4 §

Viranomaiset

Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö ohjaavat ja seuraavat toimialoillaan tämän lain täytäntöönpanoa. Suomen ympäristökeskus hoitaa ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön määräämiä tehtäviä sekä Luonnonvarakeskus maa- ja metsätalousministeriön määräämiä tehtäviä tämän lain täytäntöön panemiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

Suomen ympäristökeskus, Ilmatieteen laitos, Luonnonvarakeskus, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä Metsähallitus vastaavat merenhoidon seuranta- ja muista tehtävistä toimialoillaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

13.

Laki

maastoliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maastoliikennelain (1710/1995) 13 §:n 3 momentti, 32 §:n 3 momentti ja 33 §, sellaisena kuin niistä on 33 § laissa 484/2010, seuraavasti:

13 §

Moottorikelkkailureitti

— — — — — — — — — — — — — — —

Moottorikelkkailureitin perustamisesta ja lakkauttamisesta luonnonsuojelulaissa (1096/1996) tarkoitetulla valtiolle kuuluvalla suojelualueella päättää Metsähallitus. Tämän luvun säännösten, lukuun ottamatta 20 ja 21 §:ää, sijasta näihin reitteihin sovelletaan Metsähallituksen päätöksessä määrättyjä ehtoja. Perustettaessa moottorikelkkailureittiä yksityiselle luonnonsuojelualueelle noudatetaan, mitä näiden alueiden perustamisesta säädetään luonnonsuojelulaissa.

— — — — — — — — — — — — — — —

32 §

Valvonta

— — — — — — — — — — — — — — —

Metsähallitus valvoo hallinnassaan olevilla alueilla moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttämistä maastossa.

33 §

Pysähtymisvelvollisuus

Moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajan on maastossa, moottorikelkkareitillä ja metsätiellä välittömästi pysähdyttävä virkapukuisen tai näkyvällä virkamerkillä varustetun poliisi-, tulli- tai rajavartiomiehen antamasta merkistä taikka sellaisen Metsähallituksen virkamiehen antamasta merkistä, jolla on poliisivaltuudet.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun kuljettajan on valvontatoimenpiteen suorittamista varten välittömästi pysähdyttävä myös merkistä, joka annetaan välittömästi 1 momentissa tarkoitetulta alueelta poistumisen jälkeen tai välittömästi ennen alueelle siirtymistä.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

14.

Laki

riistahallintolain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan riistahallintolain (158/2011) 3 §:n 1 momentti ja 4 §:n 2 momentin 5 kohta seuraavasti:

3 §

Suomen riistakeskuksen hallitus

Suomen riistakeskuksen ylin päättävä toimielin on hallitus. Maa- ja metsätalousministeriö nimittää Suomen riistakeskuksen hallitukseen kymmenen jäsentä. Jäljempänä 4 §:ssä tarkoitettu valtakunnallinen riistaneuvosto esittää hallitukseen kuusi jäsentä edustamaan riistanhoitomaksua maksaneita 13 §:ssä säädettyjen aluekokousten esittämistä henkilöistä. Lisäksi hallitukseen kuuluu yksi maa- ja metsätalousministeriön, yksi Luonnonvarakeskuksen, yksi maa- ja metsätalouden kannalta valtakunnallisesti merkittävän järjestön sekä yksi Suomen riistakeskuksen henkilöstön edustaja. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen, jota koskevat samat säännökset kuin jäsentäkin. Maa- ja metsätalousministeriö nimittää puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan valtakunnallisen riistaneuvoston esittämistä jäsenistä.

— — — — — — — — — — — — — —

4 §

Valtakunnallinen riistaneuvosto

— — — — — — — — — — — — — —

Valtakunnallisen riistaneuvoston jäsenet nimittää maa- ja metsätalousministeriö. Valtakunnallisessa riistaneuvostossa on 15 jäljempänä 13 §:ssä tarkoitettujen aluekokousten esittämää edustajaa. Lisäksi valtakunnalliseen riistaneuvostoon kuuluvat edustajat seuraavista tahoista:

— — — — — — — — — — — — — —

5) Luonnonvarakeskus;

— — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

15.

Laki

maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmistä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmistä annetun lain (284/2008) 5 ja 7 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1509/2009, seuraavasti:

5 §

Rekisterinpitoon liittyvät vastuut

Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto sekä Luonnonvarakeskus pitävät maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmän rekistereitä sekä vastaavat talletettujen tietojen oikeellisuudesta kukin oman toimialansa osalta. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriöllä, Maanmittauslaitoksella, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla, kuntien maaseutuelinkeino- ja elintarvikevalvontaviranomaisilla, aluehallintovirastoilla ja kunnaneläinlääkäreillä on oikeus käyttää ja päivittää tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa.

7 §

Tietojen luovuttamisesta päättävä viranomainen

Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto ja Luonnonvarakeskus päättävät kukin tietojen luovuttamisesta sivullisille oman toimialansa osalta. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset voivat luovuttaa tietoja oman viranomaistehtävänsä osalta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 7 c §, sellaisena kuin se on laeissa 1237/1999 ja 160/2011, seuraavasti:

7 c §

Rekisterinpitäjä saa luovuttaa metsästäjärekisterin tietoja 7 a §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten maa- ja metsätalousministeriölle, Luonnonvarakeskukselle, muille viranomaisille, riistanhoitoyhdistyksille sekä metsästäjien ryhmävakuutusta hoitavalle vakuutuslaitokselle. Rekisterinpitäjä voi kohtuullista maksua vastaan luovuttaa metsästäjärekisteriin merkittyjen henkilöiden nimi- ja osoitetietoja myös metsästysalan suoramarkkinointiin, jollei rekisteröity ole sitä kieltänyt.

Rekisterissä olevien tietojen käsittelystä on muutoin voimassa, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

metsätuhojen torjunnasta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsätuhojen torjunnasta annetun lain (1087/2013) 12 § seuraavasti:

12 §

Metsätuhojen seuranta

Luonnonvarakeskuksen tehtävänä on Suomen metsäkeskuksen avustuksella seurata ja ennakoida metsätuhoja aiheuttavien kasvitautien ja tuhoeläinten esiintymistä ja leviämistä, sekä tutkia tuhojen syy- ja seuraussuhteita sekä tuhojen taloudellista merkitystä.

Jos seurannan yhteydessä ilmenee sellaista, mikä edellyttäisi ryhtymistä 9 §:n mukaisiin toimenpiteisiin, Luonnonvarakeskuksen on viipymättä ilmoitettava asiasta Suomen metsäkeskukselle.

Jos seurannan tai muun toiminnan yhteydessä löydetään kasvinterveyden suojelemisesta annetussa laissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettuja vaarallisia kasvintuhoojia, Luonnonvarakeskuksen on viipymättä ilmoitettava asiasta Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Luonnonvarakeskuksen on vuosittain toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle selvitys seurannan tuloksista.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

Laki

merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) 24 §:n 1 momentin 10 kohta seuraavasti:

24 §

Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteriin talletettuja henkilötietoja sisältäviä tietoja voidaan luovuttaa jäljennöksinä, tulosteina tai teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

— — — — — — — — — — — — — — —

10) Tilastokeskukselle ja Luonnonvarakeskukselle tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

19.

Laki

porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain (987/2011) 17 §:n 1 momentti seuraavasti:

17 §

Tuhon toteamisesta ja vahingon arvioinnista aiheutuvat kustannukset

Tuhon toteaminen kuuluu Elintarviketurvallisuusviraston, Luonnonvarakeskuksen tai Säteilyturvakeskuksen tehtäviin sen jälkeen, kun tutkimuslaitoksen käyttämisestä tuhon toteamiseen on 5 §:n 3 momentissa tarkoitetuin tavoin päätetty.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan samana päivänä kuin porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annettu laki (987/2011).

Helsingissä 10 päivänä huhtikuuta 2014

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

Liitteet
Asetusluonnos

Valtioneuvoston asetus

Luonnonvarakeskuksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään Luonnonvarakeskuksesta annetun lain (/) 6 §:n 1 momentin ja valtion virkamieslain (750/1994) 8 §:n 2 momentin nojalla, sellaisena kuin niistä jälkimmäinen on laissa 281/2000:

1 §

Luonnonvarakeskuksen tehtävät

Luonnonvarakeskuksen tehtävänä on harjoittaa sellaista tieteellistä tutkimus- ja kehittämistyötä, tiedon ja teknologian siirtoa sekä tilastotuotantoa, joka koskee:

1) maa- ja elintarviketaloutta;
2) maaseudun kehittämistä;
3) metsätaloutta;
4) kala- ja riistataloutta;
5) porotaloutta;
6) muita uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvia elinkeinoja;
7) luonnon virkistyskäyttöä sekä vesien- ja merenhoitoa, jollei tehtävä kuulu muulle viranomaiselle.

Lisäksi Luonnonvarakeskuksen tehtävänä on:

1) tuottaa maa-, elintarvike-, metsä- ja porotalouden tuotantoympäristön, maaseudun, metsävarojen ja metsien, riista- ja kalavarojen sekä vesien ja meren tilaa ja kehitystä koskevaa tietoa;
2) tuottaa tietoa 1 momentissa mainitun elinkeinon sekä muun uusiutuvien luonnonvarojen käytön ympäristövaikutuksista sekä ilmastonmuutoksesta;
3) huolehtia maa- ja elintarviketalouden, metsätalouden sekä kalatalouden geenivarojen monimuotoisuuteen ja kestävään käyttöön liittyvien toimenpiteiden toteutuksesta;
4) tuottaa tietoa vieraslajien seurantaa ja haitallisten vieraslajien torjuntaa varten;
5) harjoittaa metsänjalostusta ja vesiviljelyä.

Luonnonvarakeskus toimii verkoston luomisesta Euroopan unionin maatilojen tuloja ja taloutta koskevien kirjanpitotietojen keruuta varten annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1217/2009 7 artiklassa tarkoitettuna yhdyselimenä.

2 §

Johtokunta

Johtokunnan tehtävänä on tukea Luonnonvarakeskuksen johdon toimintaa, tehdä aloitteita toiminnan strategiseksi suuntaamiseksi sekä edistää yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Johtokunta hyväksyy Luonnonvarakeskuksen pääjohtajan ohella maa- ja metsätalousministeriön kanssa tehtävän tulossopimuksen.

Johtokuntaan kuuluu enintään seitsemän jäsentä. Valtioneuvosto määrää johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan näiden joukosta. Lisäksi johtokuntaan kuuluu jäsenenä Luonnonvarakeskuksen henkilöstön keskuudestaan valitsema edustaja. Pääjohtaja toimii johtokunnassa käsiteltävien asioiden esittelijänä.

Johtokunta asetetaan määräajaksi, enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Jos johtokunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai jäsen eroaa tai on estynyt hoitamasta tehtäväänsä, maa- ja metsätalousministeriö nimittää hänen tilalleen uuden puheenjohtajan, varapuheenjohtajan tai jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa johtokunnan palkkiot.

Johtokunta kokoontuu puheenjohtajan tai tämän ollessa estyneenä varapuheenjohtajan kutsusta. Johtokunta on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä on läsnä. Päätökset tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee se mielipide, jota kokouksen puheenjohtaja on kannattanut.

3 §

Johtokunnan ratkaisuvalta

Johtokunta päättää:

1) Luonnonvarakeskuksen toimintalinjoista ja tavoitteista tulossopimuksessa asetettujen tavoitteiden mukaisesti;

2) talousarvioehdotuksesta, toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä tilinpäätöksen ja vuosikertomuksen hyväksymisestä;

3) muista Luonnonvarakeskuksen kannalta laajakantoisista ja periaatteellisesti merkittävistä asioista, jotka pääjohtaja tai johtokunnan puheenjohtaja haluaa johtokunnan käsiteltäväksi;

4) neuvottelukuntien asettamisesta.

4 §

Tilastojohtajan tehtävät ja erityinen ratkaisuvalta

Tilastojohtaja vastaa Luonnonvarakeskuksen tehtäviin kuuluvien tilastojen tuottamisesta laadukkaasti ja tuloksellisesti.

Tilastojohtaja ratkaisee asiat, jotka koskevat:

1) tilastollista tiedon keruuta;

2) tiedonantovelvollisuudesta vapauttamista;

3) tilastollisia tarkoituksia varten kerättyjen tietojen säilyttämistä, luovutusta, tai muuta käsittelyä taikka käyttöoikeuden antamista;

4) tilasto-ohjelmaa, tilastojen tuotantoa ja julkaisemista.

5 §

Henkilöstö

Luonnonvarakeskuksen virkoihin nimittää pääjohtaja, jollei toisin ole säädetty tai ratkaisuvaltaa ole annettu työjärjestyksellä muulle virkamiehelle. Mitä edellä säädetään virkoihin nimittämisestä, sovelletaan myös työsopimuksen tekemiseen Luonnonvarakeskuksen puolesta.

Tutkimuksesta vastaavalla ylijohtajalla sekä tutkimusprofessorilla on professorin arvonimi. Professorin arvonimi on lisäksi pääjohtajalla ja ylijohtajalla, jos tämä on suorittanut tohtorin tutkinnon.

6 §

Kelpoisuusvaatimukset

Kelpoisuusvaatimuksena Luonnonvarakeskuksen virkoihin on:

1) tutkimuksesta vastaavalla ylijohtajalla tohtorin tutkinto ja muulla ylijohtajalla ylempi korkeakoulututkinto sekä tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus ja käytännössä osoitettu johtamistaito;

2) professorilla ja tutkimusprofessorilla tohtorin tutkinto, tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus sekä tutkimustoiminnan johtamistaito;

3) tilastojohtajalla ja yksikön johtajalla ylempi korkeakoulututkinto, tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus sekä käytännössä osoitettu johtamistaito.

7 §

Sijaisten määrääminen

Pääjohtajan sijaiset määrää maa- ja metsätalousministeriö.

Muun henkilöstön sijaiset määrää pääjohtaja, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

8 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Rinnakkaistekstit

3.

Laki

tilastolain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilastolain (280/2004) 2 §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 361/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Valtion tilastotoimi ja tilastoja laativat viranomaiset	*Valtion tilastotoimi ja tilastoja laativat viranomaiset*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tässä laissa tarkoitetaan: 1) *tilastoviranomaisella* Tilastokeskusta valtion tilastotoimen yleisviranomaisena sekä Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskusta, Tullia sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitosta niiden hoitaessa laissa säädettyjä tilastojen laadintaan liittyviä tehtäviä;	Tässä laissa tarkoitetaan: 1) *tilastoviranomaisella* Tilastokeskusta valtion tilastotoimen yleisviranomaisena sekä *Luonnonvarakeskusta*, Tullia sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitosta niiden hoitaessa laissa säädettyjä tilastojen laadintaan liittyviä tehtäviä;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

4.

Laki

kasvinsuojeluaineista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 26 ja 27 § sekä 46 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
26 §	26 §
Tilastoviranomaiset	*Tilastoviranomaiset*
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii torjunta-aineita koskevista tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1185/2009 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetun tilaston markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista määristä mainitun asetuksen liitteen I mukaisesti.	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii torjunta-aineita koskevista tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1185/2009 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetun tilaston markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista määristä mainitun asetuksen liitteen I mukaisesti.
Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus laatii 1 momentissa mainitun asetuksen 1 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetun tilaston kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista käyttömääristä mainitun asetuksen liitteen II mukaisesti.	*Luonnonvarakeskus* laatii 1 momentissa mainitun asetuksen 1 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetun tilaston kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista käyttömääristä maataloudessa mainitun asetuksen liitteen II mukaisesti.
27 §	27 §
Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset	*Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset*
Kasvinsuojeluaineiksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden hyväksymisen edellytysten selvittämiseksi jäljempänä mainitut valtion viranomaiset ja laitokset ovat velvolliset suorittamaan tällaisten aineiden ja valmisteiden tarkastuksia tai antamaan lausuntonsa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle hyväksymisen edellytyksistä seuraavasti:	Kasvinsuojeluaineiksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden hyväksymisen edellytysten selvittämiseksi jäljempänä mainitut valtion viranomaiset ja laitokset ovat velvolliset suorittamaan tällaisten aineiden ja valmisteiden tarkastuksia tai antamaan lausuntonsa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle hyväksymisen edellytyksistä seuraavasti:
1) biologisen tehokkuuden ja käyttökelpoisuuden arvioimisen osalta Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus ja metsätaloudes-	1) biologisen tehokkuuden ja käyttökelpoisuuden arvioimisen osalta *Luonnonvarakeskus;*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
sa käytettäviksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden osalta Metsäntutkimuslaitos;	
2) kasvi- ja eläintuotteissa esiintyvien kasvinsuojeluainejäämien määrittämisen ja arvioimisen, Euroopan unionille laadittavien jäämien enimmäismääriä koskevien ehdotusten sekä kasvinsuojeluaineiden kemiallisten analyysien sekä fysikaalisten ja teknisten testien osalta Elintarviketurvallisuusvirasto.	2) kasvi- ja eläintuotteissa esiintyvien kasvinsuojeluainejäämien määrittämisen ja arvioimisen, Euroopan unionille laadittavien jäämien enimmäismääriä koskevien ehdotusten sekä kasvinsuojeluaineiden kemiallisten analyysien sekä fysikaalisten ja teknisten testien osalta Elintarviketurvallisuusvirasto.
46 §	46 §
Perittävät maksut	*Perittävät maksut*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Viljelykasvien yhteenlasketun pinta-alan määrityksessä käytetään maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen ylläpitämää Suomen virallista tilastoa puutarha- (Puutarhatilastot) ja peltokasvialoista (Käytössä oleva maatalousmaa-tilastot) sekä Elintarviketurvallisuusviraston ylläpitämää Suomen virallista tilastoa metsänviljelyaineistosta. Pinta-alana käytetään viiden viimeisen vuoden lukujen keskiarvoa.	Viljelykasvien yhteenlasketun pinta-alan määrityksessä käytetään *Luonnonvarakeskuksen* ylläpitämää Suomen virallista tilastoa puutarha- (Puutarhatilastot) ja peltokasvialoista (Käytössä oleva maatalousmaa-tilastot) sekä Elintarviketurvallisuusviraston ylläpitämää *tilastoa metsänviljelyaineistosta.* Pinta-alana käytetään viiden viimeisen vuoden lukujen keskiarvoa.
	————
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	————

5.

Laki

rehulain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rehulain (86/2008) 15 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 34/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
15 §	15 §
Rehujen merkintävaatimukset	*Rehujen merkintävaatimukset*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Rehuaineista ja rehuseoksista ilmoitettavien energia- ja valkuaisarvojen tulee perustua Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen julkaisemiin laskentaperusteisiin, jollei Euroopan unionin lainsäädännössä muuta säädetä.	Rehuaineista ja rehuseoksista ilmoitettavien energia- ja valkuaisarvojen tulee perustua *Luonnonvarakeskuksen* julkaisemiin laskentaperusteisiin, jollei Euroopan unionin lainsäädännössä muuta säädetä.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

6.

Laki

puutavaran mittauksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan puutavaran mittauksesta annetun lain (414/2013) 6, 7, 9 ja 12 §, 14 §:n 3 momentti, 29 §:n 1 momentti, 32 §:n 3 momentti, 34 §, 38 §:n 3 momentti, 50 §:n 4 momentti ja 57 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
6 §	6 §
Metsäntutkimuslaitos ja viralliset mittaajat	***Luonnonvarakeskus** ja viralliset mittaajat*
Metsäntutkimuslaitos huolehtii tämän lain mukaisista tutkimus- ja kehittämistehtävistä. Metsäntutkimuslaitos antaa maa- ja metsätalousministeriön pyynnöstä puutavaranmittausta koskevia lausuntoja.	*Luonnonvarakeskus* huolehtii tämän lain mukaisista tutkimus- ja kehittämistehtävistä. *Luonnonvarakeskus* antaa maa- ja metsätalousministeriön pyynnöstä puutavaranmittausta koskevia lausuntoja.
Metsäntutkimuslaitoksessa on virallisia mittaajia, joiden tehtävänä on tämän lain noudattamisen valvonta, valvontamittaus ja mittauserimielisyyksien ratkaiseminen virallisena mittauksena. Virallisten mittaajien tehtäviin kuuluu myös puutavaran mittaukseen liittyvä neuvonta.	*Luonnonvarakeskuksessa* on virallisia mittaajia, joiden tehtävänä on tämän lain noudattamisen valvonta, valvontamittaus ja mittauserimielisyyksien ratkaiseminen virallisena mittauksena. Virallisten mittaajien tehtäviin kuuluu myös puutavaran mittaukseen liittyvä neuvonta.
7 §	7 §
Puutavaranmittauksen neuvottelukunta	*Puutavaranmittauksen neuvottelukunta*
Maa- ja metsätalousministeriön toimialalla on puutavaranmittauksen olennaisten sidosryhmien edustajista koostuva puutavaranmittauksen neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tehtävänä on antaa lausuntoja, tehdä ehdotuksia puutavaran mittauksen kehittämiseksi sekä edistää ja ylläpitää hyviä mittauskäytäntöjä. Neuvottelukunta voi esittää Metsäntutkimuslaitokselle 14 §:n 3 momentissa tarkoitettujen muuntolukujen tarkistamista.	Maa- ja metsätalousministeriön toimialalla on puutavaranmittauksen olennaisten sidosryhmien edustajista koostuva puutavaranmittauksen neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tehtävänä on antaa lausuntoja, tehdä ehdotuksia puutavaran mittauksen kehittämiseksi sekä edistää ja ylläpitää hyviä mittauskäytäntöjä. Neuvottelukunta voi esittää *Luonnonvarakeskukselle* 14 §:n 3 momentissa tarkoitettujen muuntolukujen tarkistamista.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävien sisällöstä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.	Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävien sisällöstä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.
9 §	9 §
Mittauslautakunnan kokoonpano	*Mittauslautakunnan kokoonpano*
Mittauslautakuntaan kuuluu kaksi pysyvää jäsentä, joista toinen on puheenjohtaja, ja enintään kuusi vaihtuvaa asiantuntijajäsentä. Pysyvillä jäsenillä on kummallakin yksi henkilökohtainen varajäsen. Mitä tässä laissa säädetään mittauslautakunnan pysyvästä jäsenestä, koskee myös henkilökohtaista varajäsentä.	Mittauslautakuntaan kuuluu kaksi pysyvää jäsentä, joista toinen on puheenjohtaja, ja enintään kuusi vaihtuvaa asiantuntijajäsentä. Pysyvillä jäsenillä on kummallakin yksi henkilökohtainen varajäsen. Mitä tässä laissa säädetään mittauslautakunnan pysyvästä jäsenestä, koskee myös henkilökohtaista varajäsentä.
Virallinen mittaaja ja puutavaranmittauksen neuvottelukunnan jäsen eivät saa toimia mittauslautakunnan jäseninä. Metsäntutkimuslaitoksen palveluksessa oleva ei saa toimia mittauslautakunnan pysyvänä jäsenenä.	Virallinen mittaaja ja puutavaranmittauksen neuvottelukunnan jäsen eivät saa toimia mittauslautakunnan jäseninä. *Luonnonvarakeskuksen* palveluksessa oleva ei saa toimia mittauslautakunnan pysyvänä jäsenenä.
12 §	12 §
Mittauslautakunnan jäsenyydestä vapautuminen	*Mittauslautakunnan jäsenyydestä vapautuminen*
Mittauslautakunnan jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään.	Mittauslautakunnan jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään.
Maa- ja metsätalousministeriö vapauttaa 1 momentissa säädetyn estämättä mittauslautakunnan jäsenen tehtävästään, jos hän pyytää tehtävästä vapauttamista, hänet valitaan puutavaranmittauksen neuvottelukuntaan tai viralliseksi mittaajaksi taikka jos pysyvä jäsen valitaan Metsäntutkimuslaitoksen palvelukseen.	Maa- ja metsätalousministeriö vapauttaa 1 momentissa säädetyn estämättä mittauslautakunnan jäsenen tehtävästään, jos hän pyytää tehtävästä vapauttamista, hänet valitaan puutavaranmittauksen neuvottelukuntaan tai viralliseksi mittaajaksi taikka jos pysyvä jäsen valitaan *Luonnonvarakeskuksen* palvelukseen.
14 §	14 §
Mittausmenetelmäryhmät	*Mittausmenetelmäryhmät*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Metsäntutkimuslaitos antaa määräykset yleisistä muuntoluvuista. Ennen määräyksen antamista siitä on pyydettävä lausunto puuta-	*Luonnonvarakeskus* antaa määräykset yleisistä muuntoluvuista. Ennen määräyksen antamista siitä on pyydettävä lausunto puutava-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
varanmittauksen neuvottelukunnalta.	ranmittauksen neuvottelukunnalta.
29 §	29 §
Virallisen mittauksen vireillepano	*Virallisen mittauksen vireillepano*
Mittausosapuolen on toimitettava virallista mittausta koskeva hakemus Metsäntutkimuslaitoksen kirjaamoon kirjeitse tai sähköisesti.	Mittausosapuolen on toimitettava virallista mittausta koskeva hakemus *Luonnonvarakeskuksen* kirjaamoon kirjeitse tai sähköisesti.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
32 §	32 §
Virallisen mittaajan mittauspöytäkirjan tiedoksianto ja arkistointi	*Virallisen mittaajan mittauspöytäkirjan tiedoksianto ja arkistointi*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Alkuperäinen mittauspöytäkirja arkistoidaan Metsäntutkimuslaitoksessa.	Alkuperäinen mittauspöytäkirja arkistoidaan *Luonnonvarakeskuksessa*.
34 §	34 §
Tehdasmittausilmoitus	*Tehdasmittausilmoitus*
Tehdasmittaajan on ennen tehdasmittauksen aloittamista toimitettava Metsäntutkimuslaitoksen kirjaamoon mittauspaikkakohtainen ilmoitus Metsäntutkimuslaitoksen vahvistamalla lomakkeella, josta ilmenee:	Tehdasmittaajan on ennen tehdasmittauksen aloittamista toimitettava *Luonnonvarakeskuksen* kirjaamoon mittauspaikkakohtainen ilmoitus *keskuksen* vahvistamalla lomakkeella, josta ilmenee:
1) tehdasmittaajan nimi, yhteystiedot ja mittauspaikka;	1) tehdasmittaajan nimi, yhteystiedot ja mittauspaikka;
2) mittauspaikalla käytettävät mittausmenetelmät ja mittauslaitteet;	2) mittauspaikalla käytettävät mittausmenetelmät ja mittauslaitteet;
3) mittauksen aloittamisajankohta;	3) mittauksen aloittamisajankohta;
4) mittaustuloksen käyttötarkoitus: luovutus-, työ- tai urakointimittaus.	4) mittaustuloksen käyttötarkoitus: luovutus-, työ- tai urakointimittaus.
Jos 1 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, tehdasmittaajan on toimitettava niistä viipymättä ilmoitus Metsäntutkimuslaitoksen kirjaamoon.	Jos 1 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, tehdasmittaajan on toimitettava niistä viipymättä ilmoitus *Luonnonvarakeskuksen* kirjaamoon.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
38 §	38 §
Valvontamittauksen pöytäkirjan tiedoksianto ja arkistointi	*Valvontamittauksen pöytäkirjan tiedoksianto ja arkistointi*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Alkuperäinen pöytäkirja arkistoidaan Metsäntutkimuslaitoksessa.	Alkuperäinen pöytäkirja arkistoidaan *Luonnonvarakeskuksessa.*
50 §	50 §
Mittauslautakunnan pöytäkirja ja päätös	*Mittauslautakunnan pöytäkirja ja päätös*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Alkuperäinen pöytäkirja arkistoidaan Metsäntutkimuslaitoksessa.	Alkuperäinen pöytäkirja arkistoidaan *Luonnonvarakeskuksessa.*
57 §	57 §
Mittauslautakunnan kustannusten maksaminen	*Mittauslautakunnan kustannusten maksaminen*
Metsäntutkimuslaitos maksaa mittauslautakunnan jäsenten palkkiot, päivärahat ja matka- ja majoittumiskustannusten korvaukset.	*Luonnonvarakeskus* maksaa mittauslautakunnan jäsenten palkkiot, päivärahat ja matka- ja majoittumiskustannusten korvaukset.
	Maa- ja metsätalousministeriö määrää mittauslautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille toimituspäivältä suoritettavan palkkion suuruuden ja kustannusten korvausten perusteet.
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	———

7.

Laki

metsälain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsälain (1093/1996) 12 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1085/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
12 §	12 §
Metsätalous suojametsissä	*Metsätalous suojametsissä*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Metsäntutkimuslaitoksen tehtävänä on seurata suojametsäalueiden uudistumista metsäkeskuksen avustuksella.	*Luonnonvarakeskuksen* tehtävänä on seurata suojametsäalueiden uudistumista metsäkeskuksen avustuksella.
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	_____

8.

Laki

kolttalain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kolttalain (253/1995) 11 §, sellaisena kuin se on laissa 1474/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
11 §	11 §
Kalaistutukset	*Kalaistutukset*
Maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla voidaan hankkia kalanpoikasia istutettaviksi koltta-alueen vesistöihin ja suorittaa muitakin kalavesien hoitoon liittyviä toimenpiteitä.	Maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla voidaan hankkia kalanpoikasia istutettaviksi koltta-alueen vesistöihin ja suorittaa muitakin kalavesien hoitoon liittyviä toimenpiteitä.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Edellä 1 momentissa tarkoitetusta toimenpiteestä päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, joka voi antaa niiden toteuttamisen Metsähallituksen, riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tai kalastuskuntien suoritettavaksi.	Edellä 1 momentissa tarkoitetusta toimenpiteestä päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, joka voi antaa niiden toteuttamisen Metsähallituksen, *Luonnonvarakeskuksen tai yhteisen vesialueen osakaskuntien* suoritettavaksi.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain (999/2012) 42 §:n 1 momentti, 85 § ja 90 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 90 §:n 1 momentti laissa1194/2013, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
42 §	42 §
Tietojen ilmoittamisessa toimivaltainen viranomainen ja ilmoitusmenettelyt	*Tietojen ilmoittamisessa toimivaltainen viranomainen ja ilmoitusmenettelyt*
Hintaselvityksen antamisesta vastaavan toimijan on toimitettava tiedot maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskukselle, joka käsittelee tiedot ja toimittaa ne EU:n toimielimille sekä tarvittaessa päättää tietojen luovutuksesta. Hyväksytyn sokerialan yrityksen on kuitenkin toimitettava tiedot Maaseutuvirastolle, joka vastaa edellä mainituista toimenpiteistä.	Hintaselvityksen antamisesta vastaavan toimijan on toimitettava tiedot *Luonnonvarakeskukselle*, joka käsittelee tiedot ja toimittaa ne EU:n toimielimille sekä tarvittaessa päättää tietojen luovutuksesta. Hyväksytyn sokerialan yrityksen on kuitenkin toimitettava tiedot Maaseutuvirastolle, joka vastaa edellä mainituista toimenpiteistä.

Voimassa oleva laki

85 §

Hintaselvityksiin liittyvät hallinnolliset pakkokeinot

Jos hintaselvityksen antamisesta vastaava 41 §:ssä tarkoitettu toimija ei toimita tietoja asetetussa määräajassa, Maaseutuvirasto voi antaa sokerialan toimijalle ja maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus muille toimijoille määräyksen toimittaa puuttuvat tiedot asettamassaan määräajassa.

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus voi asettaa tietojen antamiseen velvolliselle toimijalle hyväksyttyä sokerialan yritystä lukuun ottamatta tietojen toimittamista koskevan määräyksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

90 §

Muutoksenhaku

Maa- ja metsätalousministeriön, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen, Elintarviketurvallisuusviraston, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tullin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin tullilaissa säädetään. Kunnan viranhaltijan ja toimielimen tekemää päätöstä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan, mitä elintarvikelain 74 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

85 §

Hintaselvityksiin liittyvät hallinnolliset pakkokeinot

Jos hintaselvityksen antamisesta vastaava 41 §:ssä tarkoitettu toimija ei toimita tietoja asetetussa määräajassa, Maaseutuvirasto voi antaa sokerialan toimijalle ja *Luonnonvarakeskus* muille toimijoille määräyksen toimittaa puuttuvat tiedot asettamassaan määräajassa.

Luonnonvarakeskus voi asettaa tietojen antamiseen velvolliselle toimijalle hyväksyttyä sokerialan yritystä lukuun ottamatta tietojen toimittamista koskevan määräyksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

90 §

Muutoksenhaku

Maa- ja metsätalousministeriön, *Luonnonvarakeskuksen*, Elintarviketurvallisuusviraston, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallinto-lainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tullin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin tullilaissa säädetään. Kunnan viranhaltijan ja toimielimen tekemää päätöstä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan, mitä elintarvikelain 74 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

10.

Laki

ympäristönsuojelulain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristönsuojelulain (86/2000) 24 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1342/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
24 §	24 §
Muut viranomaiset ja laitokset	*Muut viranomaiset ja laitokset*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Liikenteen turvallisuusvirasto, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus tai muu valtioneuvoston asetuksella säädettävä viranomainen huolehtii 13 §:n 2 momentissa tarkoitetusta tyyppihyväksynnästä siten kuin siitä valtioneuvoston asetuksella säädetään.	Liikenteen turvallisuusvirasto*, Luonnonvarakeskus* tai muu valtioneuvoston asetuksella säädettävä viranomainen huolehtii 13 §:n 2 momentissa tarkoitetusta tyyppihyväksynnästä siten kuin siitä valtioneuvoston asetuksella säädetään.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

11.

Laki

geenitekniikkalain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan geenitekniikkalain (377/1995) 6 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 955/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
6 §	6 §
Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset	*Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Geenitekniikan asiantuntijaviranomaisina ja -laitoksina toimivat omilla toimialoillaan Elintarviketurvallisuusvirasto, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Metsäntutkimuslaitos, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Suomen ympäristökeskus, Työterveyslaitos ja Teknologian tutkimuskeskus VTT.	Geenitekniikan asiantuntijaviranomaisina ja -laitoksina toimivat omilla toimialoillaan Elintarviketurvallisuusvirasto, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus, *Luonnonvarakeskus,* Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Suomen ympäristökeskus, Työterveys-laitos ja Teknologian tutkimuskeskus VTT.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

12.

Laki

vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 4 §:n 1 ja 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 momentti laissa 272/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
4 §	4 §
Viranomaiset	*Viranomaiset*
Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö ohjaavat ja seuraavat toimialoillaan tämän lain täytäntöönpanoa. Suomen ympäristökeskus hoitaa ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön määräämiä tehtäviä sekä Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos maa- ja metsätalousministeriön määräämiä tehtäviä tämän lain täytäntöön panemiseksi.	Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö ohjaavat ja seuraavat toimialoillaan tämän lain täytäntöönpanoa. Suomen ympäristökeskus hoitaa ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön määräämiä tehtäviä sekä *Luonnonvarakeskus* maa- ja metsätalousministeriön määräämiä tehtäviä tämän lain täytäntöön panemiseksi.
Suomen ympäristökeskus, Ilmatieteen laitos, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä Metsähallitus vastaavat merenhoidon seuranta- ja muista tehtävistä toimialoillaan.	Suomen ympäristökeskus, Ilmatieteen laitos, *Luonnonvarakeskus*, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä Metsähallitus vastaavat merenhoidon seuranta- ja muista tehtävistä toimialoillaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

maastoliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maastoliikennelain (1710/1995) 13 §:n 3 momentti, 32 §:n 3 momentti ja 33 §, sellaisena kuin niistä on 33 § laissa 484/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
13 §	13 §
Moottorikelkkailureitti	*Moottorikelkkailureitti*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Moottorikelkkailureitin perustamisesta ja lakkauttamisesta luonnonsuojelulaissa (71/23) tarkoitetulla valtiolle kuuluvalla suojelualueella päättää alueen hallinnan mukaan Metsähallitus *tai Metsäntutkimuslaitos*. Tämän luvun säännösten, lukuun ottamatta 20 ja 21 §:ää, sijasta näihin reitteihin sovelletaan Metsähallituksen *tai Metsäntutkimuslaitoksen* päätöksessä määrättyjä ehtoja. Perustettaessa moottorikelkkailureittiä yksityiselle luonnonsuojelualueelle noudatetaan, mitä näiden alueiden perustamisesta säädetään luonnonsuojelulaissa.	Moottorikelkkailureitin perustamisesta ja lakkauttamisesta luonnonsuojelulaissa (1096/1996) tarkoitetulla valtiolle kuuluvalla suojelualueella päättää Metsähallitus. Tämän luvun säännösten, lukuun ottamatta 20 ja 21 §:ää, sijasta näihin reitteihin sovelletaan Metsähallituksen päätöksessä määrättyjä ehtoja. Perustettaessa moottorikelkkailureittiä yksityiselle luonnonsuojelualueelle noudatetaan, mitä näiden alueiden perustamisesta säädetään luonnonsuojelulaissa.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
32 §	32 §
Valvonta	*Valvonta*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Metsähallitus *ja Metsäntutkimuslaitos* valvovat hallinnassaan olevilla alueilla moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttämistä maastossa.	Metsähallitus valvoo hallinnassaan olevilla alueilla moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttämistä maastossa.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
33 §	33 §
Pysähtymisvelvollisuus	*Pysähtymisvelvollisuus*
Moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajan on maastossa, moottorikelkkareitillä ja metsätiellä välittömästi pysähdyttävä virkapukuisen tai näkyvällä virkamerkillä varustetun poliisi-, tulli- tai rajavartiomiehen antamasta merkistä taikka sellaisen Metsähallituksen *tai Metsäntutkimuslaitoksen* virkamiehen antamasta merkistä, jolla on poliisivaltuudet.	Moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajan on maastossa, moottorikelkkareitillä ja metsätiellä välittömästi pysähdyttävä virkapukuisen tai näkyvällä virkamerkillä varustetun poliisi-, tulli- tai rajavartiomiehen antamasta merkistä taikka sellaisen Metsähallituksen virkamiehen antamasta merkistä, jolla on poliisivaltuudet.
Edellä 1 momentissa tarkoitetun kuljettajan on valvontatoimenpiteen suorittamista varten välittömästi pysähdyttävä myös merkistä, joka annetaan välittömästi 1 momentissa tarkoitetulta alueelta poistumisen jälkeen tai välittömästi ennen alueelle siirtymistä.	Edellä 1 momentissa tarkoitetun kuljettajan on valvontatoimenpiteen suorittamista varten välittömästi pysähdyttävä myös merkistä, joka annetaan välittömästi 1 momentissa tarkoitetulta alueelta poistumisen jälkeen tai välittömästi ennen alueelle siirtymistä.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

riistahallintolain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan riistahallintolain (158/2011) 3 §:n 1 momentti ja 4 §:n 2 momentin 5 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Suomen riistakeskuksen hallitus	*Suomen riistakeskuksen hallitus*
Suomen riistakeskuksen ylin päättävä toimielin on hallitus. Maa- ja metsätalousministeriö nimittää Suomen riistakeskuksen hallitukseen 10 jäsentä. Jäljempänä 4 §:ssä tarkoitettu valtakunnallinen riistaneuvosto esittää	Suomen riistakeskuksen ylin päättävä toimielin on hallitus. Maa- ja metsätalousministeriö nimittää Suomen riistakeskuksen hallitukseen *kymmenen* jäsentä. Jäljempänä 4 §:ssä tarkoitettu valtakunnallinen riistaneu-

Voimassa oleva laki

hallitukseen kuusi jäsentä edustamaan riistanhoitomaksua maksaneita 13 §:ssä säädettyjen aluekokousten esittämistä henkilöistä. Lisäksi hallitukseen kuuluu yksi maa- ja metsätalousministeriön, yksi Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen, yksi maa- ja metsätalouden kannalta valtakunnallisesti merkittävän järjestön sekä yksi Suomen riistakeskuksen henkilöstön edustaja. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen, jota koskevat samat säännökset kuin jäsentäkin. Maa- ja metsätalousministeriö nimittää puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan valtakunnallisen riistaneuvoston esittämistä jäsenistä.

4 §

Valtakunnallinen riistaneuvosto

Valtakunnallisen riistaneuvoston jäsenet nimittää maa- ja metsätalousministeriö. Valtakunnallisessa riistaneuvostossa on 15 jäljempänä 13 §:ssä tarkoitettujen aluekokousten esittämää edustajaa. Lisäksi valtakunnalliseen riistaneuvostoon kuuluvat edustajat seuraavista tahoista:

5) Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos;

Ehdotus

vosto esittää hallitukseen kuusi jäsentä edustamaan riistanhoitomaksua maksaneita 13 §:ssä säädettyjen aluekokousten esittämistä henkilöistä. Lisäksi hallitukseen kuuluu yksi maa- ja metsätalousministeriön, yksi *Luonnonvarakeskuksen*, yksi maa- ja metsätalouden kannalta valtakunnallisesti merkittävän järjestön sekä yksi Suomen riistakeskuksen henkilöstön edustaja. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen, jota koskevat samat säännökset kuin jäsentäkin. Maa- ja metsätalous-ministeriö nimittää puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan valtakunnallisen riistaneuvoston esittämistä jäsenistä.

4 §

Valtakunnallinen riistaneuvosto

Valtakunnallisen riistaneuvoston jäsenet nimittää maa- ja metsätalousministeriö. Valtakunnallisessa riistaneuvostossa on 15 jäljempänä 13 §:ssä tarkoitettujen aluekokousten esittämää edustajaa. Lisäksi valtakunnalliseen riistaneuvostoon kuuluvat edustajat seuraavista tahoista:

5) *Luonnonvarakeskus;*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki

maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmistä annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmistä annetun lain (284/2008) 5 ja 7 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1509/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5 §	5 §
Rekisterinpitoon liittyvät vastuut	*Rekisterinpitoon liittyvät vastuut*
Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto sekä maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus pitävät maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmän rekistereitä sekä vastaavat talletettujen tietojen oikeellisuudesta kukin oman toimialansa osalta. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriöllä, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla, kuntien maaseutuelinkeino- ja elintarvikevalvontaviranomaisilla, aluehallintovirastoilla ja kunnaneläinlääkäreillä on oikeus käyttää ja päivittää tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa.	Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto sekä *Luonnonvarakeskus* pitävät maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmän rekistereitä sekä vastaavat talletettujen tietojen oikeellisuudesta kukin oman toimialansa osalta. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriöllä, *Maanmittauslaitoksella*, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla, kuntien maaseutuelinkeino- ja elintarvikevalvontaviranomaisilla, aluehallintovirastoilla ja kunnaneläinlääkäreillä on oikeus käyttää ja päivittää tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa.
7 §	7 §
Tietojen luovuttamisesta päättävä viranomainen	*Tietojen luovuttamisesta päättävä viranomainen*
Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto ja maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus päättävät kukin tietojen luovuttamisesta sivullisille oman toimialansa osalta. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset voivat luovuttaa tietoja oman viranomaistehtävänsä osalta.	Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto ja *Luonnonvarakeskus* päättävät kukin tietojen luovuttamisesta sivullisille oman toimialansa osalta. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset voivat luovuttaa tietoja oman viranomaistehtävänsä osalta.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

16.

Laki

riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 7 c §, sellaisena kuin se on laeissa 1237/1999 ja 160/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
7 c §	7 c §
Rekisterinpitäjä saa luovuttaa metsästäjärekisterin tietoja 7 a §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten maa- ja metsätalousministeriölle, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle, muille viranomaisille, riistanhoitoyhdistyksille sekä metsästäjien ryhmävakuutusta hoitavalle vakuutuslaitokselle. Rekisterinpitäjä voi kohtuullista maksua vastaan luovuttaa metsästäjärekisteriin merkittyjen henkilöiden nimi- ja osoitetietoja myös metsästysalan suoramarkkinointiin, jollei rekisteröity ole sitä kieltänyt.	Rekisterinpitäjä saa luovuttaa metsästäjärekisterin tietoja 7 a §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten maa- ja metsätalousministeriölle, *Luonnonvarakeskukselle*, muille viranomaisille, riistanhoitoyhdistyksille sekä metsästäjien ryhmävakuutusta hoitavalle vakuutuslaitokselle. Rekisterinpitäjä voi kohtuullista maksua vastaan luovuttaa metsästäjärekisteriin merkittyjen henkilöiden nimi- ja osoitetietoja myös metsästysalan suoramarkkinointiin, jollei rekisteröity ole sitä kieltänyt.
Rekisterissä olevien tietojen käsittelystä on muutoin voimassa, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.	Rekisterissä olevien tietojen käsittelystä on muutoin voimassa, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

17.

Laki

metsätuhojen torjunnasta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsätuhojen torjunnasta annetun lain (1087/2013) 12 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
12 §	12 §
Metsätuhojen seuranta	*Metsätuhojen seuranta*
Metsäntutkimuslaitoksen tehtävänä on Suomen metsäkeskuksen avustuksella seurata ja ennakoida metsätuhoja aiheuttavien kasvitautien ja tuhoeläinten esiintymistä ja leviämistä sekä tutkia tuhojen syy- ja seuraussuhteita sekä tuhojen taloudellista merkitystä.	*Luonnonvarakeskuksen* tehtävänä on Suomen metsäkeskuksen avustuksella seurata ja ennakoida metsätuhoja aiheuttavien kasvitautien ja tuhoeläinten esiintymistä ja leviämistä, sekä tutkia tuhojen syy- ja seuraussuhteita sekä tuhojen taloudellista merkitystä.
Jos seurannan yhteydessä ilmenee sellaista, mikä edellyttäisi ryhtymistä 9 §:n mukaisiin toimenpiteisiin, Metsäntutkimuslaitoksen on viipymättä ilmoitettava asiasta Suomen metsäkeskukselle.	Jos seurannan yhteydessä ilmenee sellaista, mikä edellyttäisi ryhtymistä 9 §:n mukaisiin toimenpiteisiin, *Luonnonvarakeskuksen* on viipymättä ilmoitettava asiasta Suomen metsäkeskukselle.
Jos seurannan tai muun toiminnan yhteydessä löydetään kasvinterveyden suojelemisesta annetussa laissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettuja vaarallisia kasvintuhoojia, Metsäntutkimuslaitoksen on viipymättä ilmoitettava asiasta Elintarviketurvallisuusvirastolle.	Jos seurannan tai muun toiminnan yhteydessä löydetään kasvinterveyden suojelemisesta annetussa laissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettuja vaarallisia kasvintuhoojia, *Luonnonvarakeskuksen* on viipymättä ilmoitettava asiasta Elintarviketurvallisuusvirastolle.
Metsäntutkimuslaitoksen on vuosittain toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle selvitys seurannan tuloksista.	*Luonnonvarakeskuksen* on vuosittain toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle selvitys seurannan tuloksista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

Laki

merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) 24 §:n 1 momentin 10 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
24 §	24 §
Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen	*Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen*
Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteriin talletettuja henkilötietoja sisältäviä tietoja voidaan luovuttaa jäljennöksinä, tulosteina tai teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:	Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteriin talletettuja henkilötietoja sisältäviä tietoja voidaan luovuttaa jäljennöksinä, tulosteina tai teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
10) Tilastokeskukselle ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;	10) Tilastokeskukselle ja *Luonnonvarakeskukselle* tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

19.

Laki

porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain (987/2011) 17 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
17 §	17 §
Tuhon toteamisesta ja vahingon arvioinnista aiheutuvat kustannukset	*Tuhon toteamisesta ja vahingon arvioinnista aiheutuvat kustannukset*
Tuhon toteaminen kuuluu Elintarviketurvallisuusviraston, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen, Metsäntutkimuslaitoksen tai Säteilyturvakeskuksen tehtäviin sen jälkeen, kun tutkimuslaitoksen käyttämisestä tuhon toteamiseen on 5 §:n 3 momentissa tarkoitetuin tavoin päätetty.	Tuhon toteaminen kuuluu Elintarviketurvallisuusviraston, *Luonnonvarakeskuksen* tai Säteilyturvakeskuksen tehtäviin sen jälkeen, kun tutkimuslaitoksen käyttämisestä tuhon toteamiseen on 5 §:n 3 momentissa tarkoitetuin tavoin päätetty.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan samana päivänä kuin porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annettu laki (987/2011).